

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Dato: tysdag 27. mai 2014
Tid: kl. 16.00 (NB!)
Sted: Kårstørommet, Tysvær rådhus

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50 eller
tlf 95 98 69 79 /sms/ e-post: tha.kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meinar seg ugild, må gje melding om dette så tidleg som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sendt internt. Sakskart vil lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen er invitert/innkalles til å orientere i sak 8/14 og rekneskapssaka

Sakliste:

7/14 Godkjenning av protokoll frå møte 11.02.14

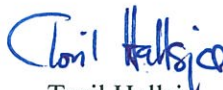
8/14 Referat- og orienteringssaker 27.05.14

9/14 Uttale om Tysvær kommune sin årsrekneskap 2013

Eventuelt

Aksdal, 22.05.14

Jakob Alstveit
leiar (sign.)

Toril Hallsjø
dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi:	Ordførar	(møte- og talerett)
	Revisor	(møte- og talerett)
	Rådmann	(invitert/innkalles m/økonomisjef og andre tilsette)
	Varamedlemmer	(til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	27.05.14	7/14
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 11.02.14

Vedlegg: Protokoll 11.02.14

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 11.02.14 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og oversendt kommunen slik han ligg føre.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll frå møte i Tysvær kontrollutval 11.02 14 blir godkjent slik den ligg føre.

Aksdal, 20.05.14

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Tysdag 11. februar 2014 blei det halde møte i Tysvær kontrollutval under leiing av utvalsleiar Jakob Alstveit.

MØTESTAD:	Kårstørommet, Tysvær rådhus
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 18.00 – kl. 20.00
MØTANDE MEDLEMMER:	Jakob Alstveit (Sp), Laila R. Nemeth (A), Gunnar Egge (V), Randi I. Rettedal (Frp) og Tormod Førland (H)
FORFALL:	Ingen
MØTANDE VARAMEDLEM	Ingen
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar/utvalssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Revisor Roald Stakland, KPMG AS, Haugesund
ANDRE SOM MØTTE:	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen (i etterkant sak tatt opp under Evt.)

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 2/14 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 12.11.13 OG FRÅ SAK 1/14

Sekretariatet si innstilling:

Protokollen frå møte i kontrollutvalet 12.11.13 og frå sak 1/14 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 11.02.14:

Utvalet hadde ingen merknader til innhaldet, men dei ville komme tilbake til skifte av prosjekt under sak 4/14.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 11.02.14:

Protokollen frå møte i kontrollutvalet 12.11.13 og frå sak 1/14 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 3/14 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 11.02.14

1. Komm.styrevedtak 26.11.13, sak 61 – Oppfølging av selskapskontroll – IKA IKS
2. Komm.styrevedtak 26.11.13, sak 62 - Rapport forvaltningsrevisjon – vedlikehold
3. Brev 10.01.14 til KPMG om endring av forvaltningsrevisjonsprosjekt
4. Årsrapport 2013 - skatteoppkrevjaren i Tysvær kommune
5. Skatterekneskapen 2013
6. Statusrapport pr. februar 2014
7. Sjukefravær 4. kvartal 2013 og totalt for 2013
8. Fylkesmannen i Rogaland – Informasjon om statleg tilsyn med kommunane i 2014
9. NKRF si kontrollutvalgskonferanse 2014 - 05.-06.02.14 v/sekretær

Handsaming i kontrollutvalet 11.02.14:

Leiar informerte om handsaminga i kommunestyret. Utvalet drøfta igjen sjukefråværet og dei sakna ei handlingsplan. Sekretær orienterte frå konferansen, som tok opp mange interessante tema. Lysarka ligg på www.nkrf.no/nkrfs_kontrollutvalgskonferansen_2014.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 11.02.14:

Kontrollutvalet tar referatsakene 1-9 til orientering.

Utvalet etterspør ei handlingsplan for arbeidet med å redusere sjukefråveret.

SAK 4/14 UTKAST TIL PROSJEKTPLAN – FORVALTNINGSREVISJON - BUDJETT- OG ØKONOMISTYRING I TYSVÆR KOMMUNE

Sekretariatet si innstilling:

Tysvær kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet "Budsjett- og økonomistyring i Tysvær kommune" i tråd med det utkastet til prosjektplan som ligg føre frå KPMG/ evt. med desse endringane:

Ramma vert sett til 200 timar.

Handsaming i kontrollutvalet 11.02.14:

Utvalet drøfta bakgrunn for skifte av prosjekt og om det utanfrå kunne sjå ut som utvalet hadde latt seg påverke av administrasjonen, dvs. at dei ikkje var sjølvstendige nok. Det blei vist til faglege råd frå revisor som grunn for skifte. De var likevel samd om at fleire skifte ikkje bør skje igjen. Revisor presenterte føremål og utkast til problemstillingar. Utvalet meinte nytt prosjekt ville famne vidt og dei hadde store forventningar til prosjektet.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 11.02.14:

Tysvær kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Budsjett- og økonomistyring i Tysvær kommune » i tråd med utkast til prosjektplan som ligg føre frå KPMG.

Ramma vert sett til 200 timar.

SAK 5/14 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING 2013

Sekretariatet si innstilling:

Kontrollutvalet i Tysvær godkjenner årsmelding for 2013.

Tysvær kommunestyre tar årsmeldinga for 2013 frå kontrollutvalet til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 11.02.14:

Utvalsleiar gjorde merksam på at ordet «Sveio» hadde sneke seg inn på side 5. Utvalet meinte den elles gav eit rett bilete av aktiviteten i fjor og slutta seg til innhaldet.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 11.02.14:

Kontrollutvalet i Tysvær godkjenner årsmelding for 2013 med endring på side 5.

Samrøystes innstilling til kommunestyret 11.02.14:

Tysvær kommunestyre tar årsmeldinga for 2013 frå kontrollutvalet til orientering.

SAK 6/14 ENDRA MØTEPLAN FOR 2014

Sekretariatet si innstilling:

Kontrollutvalet i Tysvær vedtar å endre vedtatt møteplan for 2014 med følgjande endring: tysdag kl. 18.00.

Handsaming i kontrollutvalet 11.02.14:

Utvalet slutta seg til framlegget om å endre møteplan pga. møtekollisjon med kommunestyret. Utvalet blei samd å flytte det fjerde møtet frå 18. november og til 11. november.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 11.02.14:

*Kontrollutvalet i Tysvær vedtar å endre vedtatt møteplan for 2014 med følgjande endring: tysdag **11. november** kl. 18.00.*

EVENTUELT

Reguleringsplanar på kommunen sine heimesider

Rettedal ønskte ei lettare tilgang til reguleringsplanar på offentleg høyring på kommunen sine heimesider. Slik det var no, var det ikkje lett å finne dei. Utvalet var samd i at dette burde bli betre. Utvalet ønskte at kommunen skulle sjå nærare på dette, slik at planverk fekk ein meir synleg plass enn det har i dag.

Neste møte

Neste møtedato er sett til tysdag **27. mai** for uttale om rekneskap 2013. Etter møteplan vil då uttalen komme til formannskapet 10. juni og kommunestyret 17. juni.

Aksdal, 11. februar 2014

Jakob Alstveit (sign.)
Kontrollutvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	27.05.14	8/14
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 27.05.14**Vedlegg:**

10. Kommunen sine heimesider v/leiar av servicetorget
11. Arbeidet med å redusere sjukefråværet v/personalsjef
12. Sjukefråværsstatistikk 1. kvartal 2014
13. IA-Handlingsplan for Tysvær kommune 2014-2016
14. Varsel om tilsyn med samfunnstryggleik og beredskap i Tysvær kommune juni 2014
15. Statusrapport pr. mai 2014
16. Protokoll - representantskapsmøte 21.04.14– Interkomm. arkiv Rogaland IKS
17. Protokoll - representantskapsmøte 25.04.14 – Haugaland Vekst IKS
18. Protokoll - representantskapsmøte – Haugaland Kontrollutvalgssekr. IKS
19. Representantskapsmøte 21.05.14 – HIM IKS
20. Representantskapsmøte 28.05.14, kl. 12.00 – Krisesenter Vest IKS
21. Generalforsamling 02.06.14, kl. 15.00 – Haugaland Kraft AS
22. Generalforsamling 17.06.14, kl 15.00 – Haugalandspakken AS

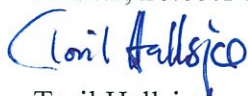
Saksorientering:

Vedlagt følger dei opplista tema (brev, melding og liknande) til kontrollutvalet til orientering.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene nr 10 - 22 blir tatt til orientering.

Aksdal, 20.05.14

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

Tysvær kommune
Postmottak

5575 AKSDAL

Dykkar ref.	Dykkar dato	Vår ref.	Dato
		14/66/217/tha	17.02.14

REGULERINGPLANAR OG KOMMUNEN SINE HEIMESIDER

Vedlagt følger særutskrift frå møte i kontrollutvalet 11.02.14 under Eventuelt.

Frå protokoll er følgjande tatt inn:

Reguleringsplanar på kommunen sine heimesider

Rettedal ønskte ei lettare tilgang til reguleringsplanar på offentleg høyring på kommunen sine heimesider. Slik det var no, var det ikkje lett å finne dei. Utvalet var samd i at dette burde bli betre. Utvalet ønskte at kommunen skulle sjå nærare på dette, slik at planverk fekk ein meir synleg plass enn det har i dag.

Med helsing

Toril Hallsjø (sign.)
Dagleg leiar

Vedlegg: Særutskrift

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS

P.b 57, Tysvær Rådhus
5575 AKSDAL

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 16.05.14
Journalført: 14/197 Hna
Arkivkode: 216

~~TI~~ ~~KONTROLLUTVALGET~~ 27.05.14 HANDLINGSPLAN FOR SYKEFRAVÆR I TYSVÆR KOMMUNE.

Personal-og organisasjonssjef Kristin Helle vil komme i kontakt^{rell}utvalget 27.05.14, og redgjøre for de handlingsplaner og tiltak som kommunen har for å redusere sykefraværet og fremme nærvær.

Kommunen har ulike to handlingsplaner som berører dette området. Det er Samarbeidsplanen med Haugaland HMS, samt kommunen IA Handlingsplan.

Sykefraværet viser en positiv utvikling, og i 4. kvartal 2013 og 1. kv 2014 er det en nedgang i fraværet på henholdsvis, 0,4 prosentpoeng (4.kv 12 sammenlignet med 4. kv. 13), og på 1,3 prosentpoeng (1.kv 13 sammenlignet med 1.kv. 14).

På IA forum den 30.04.14, hvor rådmannsgruppa, de tillitsvalgte og IA gruppa var invitert var det informasjon om den nye IA avtalen: Samarbeidsavtalen om et meir inkluderede arbeidsliv 2014-2018.

Partene ble enige om å fornye samarbeidsavtalen med NAV, og signerte ny avtale for Tysvær kommune for 2014-2018. Det var Arvid Vallestad, rådmann og Anne- Lise Nes, hovedtillitsvalgt frå Norsk Sykepleierforbund som skrev under på vegne av partene.

IA avtalens overordnede mål er :

Å bedre arbeidsmiljøet, styrke jobbnærværet, forebygge og redusere sykefravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet.

Som vedlegg til dette brevet legger vi ved:

Amu sak om sykefraværstatistikk for 1. kvartal 2014
Samarbeidsplanen med Haugaland HMS for 2014, samt årsrapport for 2013.
IA handlingsplan for Tysvær kommune for 2014-2016

Med helsing

Marit Jakobsen Åsheim
Personalrådgjever

NOTAT

Arkiv: 461

SYKEFRAVÆRSSTATISTIKK 1. KVARTAL 2014

Kvartalsrapport -1 kvartal 2014

SYKEFRAVÆRSRAPPORT TYSVÆR KOMMUNE KVARTAL 2011-2013													
Prosent syk	2.kv. 11	3.kv. 11	4.kv. 11	1.kv. 12	2.kv. 12	3.kv. 12	4.kv. 12	1 kv. 13	2.kv. 13	3. kv 13	4. kv 13	1.kv 14	
Kvinner	7,3	5,1	8	10,1	8,4	6,2	9,2	10,4	7,4	7,1	9,0	9,6	▼0,8 %
Menn	4,1	3,4	3,7	5,4	4,5	3,7	5,3	6,7	6,4	3,6	3,9	2,8	▼3,9 %
Total	6,6	4,7	7,1	9,1	7,6	5,7	8,4	9,6	7,2	6,4	8,0	8,3	▼1,3 %

I perioden 1.kvartal 2014 var det totale sykefraværet på 8,3 prosentpoeng. Når vi sammenlikner med samme kvartal i 2013 er det en nedgang på 1,3 prosentpoeng. Den kjønnsmessige fordelinga viser at sykefraværet for kvinner har gått ned med 0.8 prosentpoeng, og for menn ned med 3,9 prosentpoeng.

Sykefravær fordelt pr. resultatområde-1.kvartal 2014

SYKEFRAVÆRSRAPPORT TYSVÆR KOMMUNE - OVERSIKT RESULTATOMRÅDER														
Prosent syk	1 kv 11	2kv 11	3kv 11	4.kv 11	1.kv 12	2.kv 12	3.kv 12	4. kv 12	1kv 13	2kv 13	3.k v 13	4. kv 13	1.kv.1 4	
Rådmannen sin stab	11,2	11,3	5,1	7,6	6,8	4,6	3,6	7,6	12,2	5,4	4,4	5,3	8,3	▼3,9 %
Aktivitet og omsorg	11,3	7,7	5,3	7,9	9,4	9,7	9,3	12,3	14,1	10,3	9,2	9,5	9,7	▼4,4 %
Helse – og forebygging	9,3	7	6,8	7,9	9,7	7,8	5,2	7,6	10	9,9	9,2	7,0	7,9	▼2,1 %
Kultur	5,4	7,2	1,5	3,9	4,8	3,8	3,3	3,6	4,6	3,7	3,5	3,3	6,0	▲1,4 %
Teknisk	4,5	3,3	5,3	3,5	7,8	6,8	6,9	8,2	8,7	7,6	11,7	8,8	5,8	▼2,9 %
Barnehage	11,3	7	6	10,8	13,2	10	6,7	9,7	9,8	6	6,6	12,9	11,7	▲2,0 %
Skole	6,5	5	3,1	5,5	8,2	6,3	3,7	6,5	6,2	5,2	3,0	6,0	7,0	▲0,8 %

Statistikk fra andre kommuner :

Denne statistikken er henta fra NAV statistikk 4. kvartal 2014, og viser hvordan vårt legemeldte fravær er til sammenlikning med andre kommuner vi kan sammenligne oss med.

Sykefraværet i Tysvær kommune sammenlignet med kommuner 3. kvartal i årene 2009 2012

Kommuner	2009	2010	2011	2012	2013
Rogaland	6,8	6,4	6,2	6,3	6,1
Kvinner	7,5	7,1	6,9	7	6,8
Menn	4,3	3,8	3,7	3,9	3,7
Ukjent	****	****	3	3,3	5,6
Tysvær	7,8	6,8	6,3	8,4	6,4
Bømlo	6,7	7	4,6	6	6,8
Eigersund	6,2	6,7	5,9	6,4	6,1
Gjesdal	6,5	5,8	5,4	5,1	5,9
Klepp	7,1	6,8	6,4	7,1	6,4
Kvinnherad	8,5	7,5	7,4	7,5	6,7
Mandal	5,9	6,7	5,9	4,8	5
Randaberg	7,7	7,3	5,9	5,5	6,3
Strand	5,7	6,6	5,4	5,1	5,9
Vennesla	7,6	6,1	8,1	6,4	6,7
Vindafjord	6,3	5,3	5,9	6,6	5,2

Tysvær	7,8	6,8	6,3	8,4	6,4
Kvinner	7,8	7,1	6,8	9,2	7,2
Menn	7,6	5,3	4,2	5,3	3,5
Ukjent	****	****	****	****	

Snittet i Rogaland er 6.1 %, snittet i de kommunene vi sammenlikner oss med er 6,2 %, og Tysvær kommune ligger på 6,4% når det gjelder legemeldt fravær i 4. kvartal 2013.

Sjukefravær 1.kvartal 2014

	Antall ansatte	Mulige dagsverk	Fravær inntil 16 dager	Andel	Fravær over 16 dager	Andel	Total fravær	Andel	Prosentvis endring fra 1.kvartal 2013
Rådmannens stab	82	4061	167	4,1%	171	4,2%	338	8,3%	-31,3%
Skule	337	16 501	353	2,1%	817	4,9%	1 170	7,1%	14,0%
Aktivitet og omsorg	327	12 635	388	3,1%	840	6,6%	1 228	9,7%	-32,0%
Helse og førebygging	159	6 982	242	3,5%	333	4,8%	575	8,2%	-17,7%
Kultur	66	1 874	33	1,7%	79	4,2%	112	6,0%	30,1%
Teknisk	108	5 264	103	2,0%	204	3,9%	308	5,8%	-34,8%
Barnehage	153	7 801	299	3,8%	611	7,8%	910	11,7%	18,0%
Total	1 232	55 117	1 585	2,9%	3 055	5,5%	4 640	8,4%	-13,6%

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 06.02.2014
Vår ref.: 2014/1776
Arkivnr.:

Tysvær kommune
Postboks 94
5575 Aksdal

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Varsel om tilsyn med samfunnstryggleik og beredskap i Tysvær kommune 2014

Fylkesmannen i Rogaland vil med dette varsle tilsyn med kommunal beredskapsplikt **4. juni 2014**.

Fylkesmannen sitt tilsyn med kommunal beredskapsplikt har heimel i lov om kommunal beredskapsplikt, sivilbeskyttelse og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 29 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 10.

Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er Tysvær kommune si oppfylling av beredskapspliktene etter §§ 14 og 15 i sivilbeskyttelseslova og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Fylkesmannen vil undersøke om kommunen i tråd med krava i lov og forskrift har:

- ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse)
- heilskapleg ROS-analyse som grunnlag for arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i kommunen. Dette gjeld og for planar etter plan- og bygningslova.
- ein overordna beredskapsplan
- eit heilskapleg og systematisk samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeid.

Deltaking

Frå Fylkesmannen møter fylkesberedskapssjef og revisjonsleiar Reidar Johnsen og seniorrådgivar og revisor Grete Flåten.

Frå kommunen ber vi om at følgjande kan møte:

- ordførar
- rådmann
- beredskapskontakt
- informasjonsansvarleg
- kommunaldirektør med ansvar for kommuneplan
- arealplanleggjar
- eventuelt andre som har vore/er sentrale i arbeidet med heilskapleg ROS-analyse eller beredskapsplan.

Dokumentasjon

Med heimel i kommunal beredskapsplikt ber vi om at følgjande dokumentasjon blir sendt til Fylkesmannen innan **9. mai 2014**:

- heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse

- dokumentasjon på handsaming av heilskapleg ROS-analyse i kommunestyret (til dømes referat)
- invitasjon til eksterne deltakarar i arbeidet med heilskapleg ROS-analyse (til dømes brev)
- langsiktige mål, strategiar, prioriteringar for samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i Tysvær kommune
- plan for oppfølging av samfunnstryggleik og beredskap i kommunen og dokumentasjon på at planen er følgt opp gjennom tiltak (til dømes i økonomiplan eller andre dokument)
- kommunen sin overordna beredskapsplan
- samfunnsdelen av gjeldande kommuneplan med handlingsdel
- kommunen sin planstrategi
- evalueringsrapportar frå uønskte hendingar i kommunen som har skjedd etter sist tilsyn og dokumentasjon på eventuelle system/prosedyrar/framgangsmåtar for å følge opp slike hendingar.
- evalueringsrapportar frå øvingar gjennomførte etter sist tilsyn
- eventuelle rapportar frå kommunen sin eigenkontroll som handlar om samfunnstryggleik og beredskap
- organisasjonskart for kommunen
- namn og stilling på personar som kommunen meiner er aktuelle for intervju, sjå lista ovanfor.

De kan gjerne sende oss dokumentasjonen elektronisk. Kontaktinformasjon med e-postadresse er nedanfor. Dersom nokre dokument eller delar av eit dokument er unntatt offentleg innsyn ber vi om å bli varsla om dette.

Rammer for tilsynsbesøket

Tilsynet blir gjennomført etter systemrevisjonsmetoden så langt det høver. Fylkesmannen vil granske dokumentasjonen frå Tysvær kommune før tilsynet. På tilsynsdagen vil vi ha opningsmøte, intervju og sluttmøte. I etterkant blir det utarbeidd ein rapport som handlar om eventuelle avvik frå lovkrava.

Praktisk informasjon

Om datoen for tilsynet ikkje passar, ber vi kommunen foreslå ein ny dato for tilsynsbesøket. Vi ber og om at kommunen peiker ut ein kontaktperson for tilsynet.

Etter at vi har sett gjennom grunnlagsmaterialet for tilsynet vil vi komme tilbake med eit meir detaljert program for dagen. Vi reknar med at kommunen stiller lokale til disposisjon for intervju og møte på tilsynsdagen. Om mogleg ønskjer vi at utstyr for bruk av Powerpoint er tilgjengeleg i opningsmøtet. Vi har med oss eigen datamaskin.

Eventuelle spørsmål kan rettast til Grete Flåten, e-post: grete.flaten@fylkesmannen.no, tlf. 51 56 88 36/975 02 448.

Med helsing

Lone M. Solheim
avdelingsdirektør

Grete Flåten
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Grete Flåten
Saksbehandlar telefon: 51 56 88 36
E-post: fmrogfl@fylkesmannen.no

Representantskapsmøteprotokoll for Haugaland Vekst IKS

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 15.05.14
Journalført: 14/186/tha/ogh
Arkivkode: 026

Den 25. april 2014 ble det avholdt representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS, på Sauda Fjordhotel, Saudasjøen.

Tilstede:

Haugesund kommune v/	Petter Steen
Tysvær kommune v/	Harald Stakkestad
Bokn kommune v/	Kyrre Lindanger
Sveio kommune v/	Ruth Eriksen
Karmøy kommune v/	Aase Simonsen
Vindafjord kommune v/	Ole Johan Vierdal
Etne kommune v/	Sigve Sørheim
Sauda kommune v/	Laura Seltveit
Suldal kommune v/	Kari Vaage Gjuvsland
Rogaland Fylkeskomm. v/	Terje Halleland
Administrasjonen	Tormod Karlsen Kjell Rune Hellesund Inger K Haavik

I tillegg møtte styreleder Stål Alfredsen.

Ikke tilstede: Utsira kommune v/Tor Erling Skare

Til behandling forelå:

- Sak 01/14 Valg av møteleder**
Til møteleder ble enstemmig valgt leder for representantskapet, Aase Simonsen
- Sak 02/14 Godkjenner av innkalling og dagsorden**
Møteleder reiste spørsmål om det var bemerkninger til innkallingen eller dagsorden. Da det ikke fremkom innvendinger ble innkallingen og dagsorden enstemmig ansett som godkjent og representantskapsmøtet lovlig innkalt.
- Sak 03/14 Årsregnskap og Styrets beretning for 2013**

Representantskapet godkjenner årsregnskapet og styrets beretning for 2013, som fremlagt av styret.

Sak 04/14 Behandling av revidert budsjett for 2014

Representantskapet godkjenner forslaget til revidert budsjett for 2014

Sak 05/14 Valg av revisor

Representantskapet velger å la KPMG fortsette som selskapets revisor også i 2014

Sak 06/14 Styregodtgjørelse

Representantskapet vedtar følgende godtgjørelse til styrets medlemmer i 2014:

Styreleder	25.000
Styremedlem	15.000

For varamedlem som stiller på enkeltmøter gis møtegodtgjørelse med kr 1500 pr møte.

Sak 07/14 Retningslinjer for bruk av HV-regionrådets fond

Representantskapet vedtar retningslinjer for bruk av fondet slik det fremkommer av vedlegg til protokollen.

Sak 08/14 Valg til styret – endring i vararepresentanter

Torbjørn Guggedal velges som 5. varamedlem til styret for Haugaland Vekst IKS.

Etter endringen er styrets sammensetning som følger:

Styrets leder:	Stål Alfredsen, Haugesund
Nestleder:	Linda Christine Olsen, Tysvær
Styremedlem:	Kristin Marie Dahle, Vindafjord
Styremedlem:	Andreas Fløgstad, Sauda
Styremedlem:	Peter Lura, Sveio
Varamedlem:	Nina Ve Sæbbø, Karmøy
Varamedlem:	Vegar Bang, Etne
Varamedlem:	Solrun Alvestad, Bokn
Varamedlem:	Arna Leidland, Utsira
Varamedlem:	Torbjørn Guggedal, Suldal

Det forelå ingen flere saker til behandling.

Møtet ble hevet og de vedtatte endringer blir å melde til foretaksregisteret umiddelbart.

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato 05.05.14
Journalført: 14/ P-thak
Arkivkode: 026
HIM
Telefon 52 76 50 50
Telefax 52 76 50 51
e-post: him@him.as

Representantskapet

Dato 06.05.14

**INNKALLING TIL MØTE I REPRESENTANTSKAPET
HAUGALAND INTERKOMMUNALE MILJØVERK
ONSDAG 21. MAI KL 15.00**

Det innkalles til møte i representantskapet for Haugaland Interkommunale Miljøverk, jf. §8 i loven og §10 i vedtekten. **Møtet holdes onsdag 21.05.14 kl 15.00-17.00 på Toraneset Miljøpark.**

Dersom noen ikke kan møte, ber vi om å bli varslet snarest over tlf 52 76 50 50 eller e-post: gro.staveland@him.as

Følgende representanter innkalles:

Bokn	Ordfører Kyrre Lindanger, 5561 Bokn
Bokn	May Jorunn Vatnaland, 5561 Bokn
Etne	Ordfører Sigve Sørheim, Postboks 54, 5591 Etne
Etne	Gunlaug Pedersen, Mæland, 5590 Etne
Haugesund	Norman Thune jr, Norrønagata 19, 5529 Haugesund
Haugesund	Torleiv Kvalvik, Haugaleite 24, 5515 Haugesund
Haugesund	Arne Løvvik, Rindå 3, 5533 Haugesund
Haugesund	Alf Edvinson, Valhallgata 5, 5531 Haugesund
Tysvær	Ordfører Harald A. Stakkestad, Postboks 94, 5575 Aksdal
Tysvær	Lars Birger Baustad, 5570 Aksdal
Vindafjord	Ordfører Ole Johan Vierdal, Rådhuset, 5580 Ølen
Vindafjord	Varaordfører Steinar Skartland, Skartland, 5568 Vikebygd

Innkallingen sendes også til:

Haugaland kontrollutvalgssekretariat, Pb 57, 5575 Aksdal
Styreleder i HIM, Geir Worum, Stjørdalsvn. 20, 5515 Haugesund

Varamedlemmer som varsles og kan bli innkalt ved forfall:

Bokn	Anita Kro, 5561 Bokn
Etne	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim, Ekrheim, 5590 Etne
Haugesund	Ingrid T. Rein, Tambarskjelves gate 12, 5523 Haugesund
Tysvær	Varaordfører Kristine Aurdal, 5576 Tysværvåg
Vindafjord	Tove Elise O. Frøland, Kårhus, 5578 Nedre Vats

Følgende deltakerkommuner er varslet:

Bokn kommune, ordføreren, 5561 Bokn
Etne kommune, ordføreren, Postboks 54, 5591 Etne
Haugesund kommune, ordføreren, Postboks 2160, 5504 Haugesund
Tysvær kommune, ordføreren, Postboks 94, 5575 Aksdal
Vindafjord kommune, ordføreren, 5580 Ølen

Innkalling

Evt. merknader til innkallingen

Valg av protokollfører

Valg av 2 representanter til å underskrive protokollen

Godkjenning av sakliste

Referat- og orienteringssaker

14.01 Protokoll fra møte i representantskapet 13.11.13

Vedtakssaker:

14.02 Årsmelding og regnskap 2013

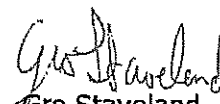
14.03 Valg av styre i HIM

14.04 Godtgjørelse til styret i HIM

Eventuelt:

Ordet fritt.

Kyrre Lindanger
Leder repr.skapet

Gro Staveland
Adm direktør

Vedlegg:

Kopi av protokoll fra møtet 13.11.13

Saksutredning - sak 14.02 (vedlagt Årsmelding 2013), 14.03 og 14.04

Saksutredning

Haugaland Miljøverk	Møtedato	Saksnr.	Saksbehandler
Styret	07.04.14	14.13	Gro Staveland
Representantskapet	21.05.14	14.02	Styret

Årsmelding og regnskap 2013

Årsmelding med regnskap og noter legges frem til behandling i et eget hefte vedlagt saken.

Driftsinntekter

Selskapet hadde i 2013 en samlet driftsinntekt på 97.55 mill kr. Inntekten er noe lavere enn i 2012. Av driftsinntektene kommer 72.9 mill kr fra monopoldelen og 24.6 mill kr er inntekt fra næring.

Driftskostnader

Driftskostnadene for 2013 var totalt på 92.3 mill kr. Kostnadene er ca 5 mill kr lavere enn budsjettert og ca 1 mill kr lavere enn i 2012. Økt sortering har gitt nedgang i mengde restavfall sendt til sluttbehandling, og dermed sparte kostnader. I tillegg har flere kontrakter blitt reforhandlet og nye kontrakter inngått, som igjen har medført sparte kostnader for HIM.

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader var på ca 500 000 kr, noe som er ca 1 mill kr lavere enn budsjettert og ca 250 000 kr lavere enn i 2012. God likviditet som følge av positivt driftsresultat, lavere lånerenter enn budsjettert samt senere låneopptak pga forsinkelse på bygging av administrasjonsbygg på Toraneset medførte nedgang i finanskostnader.

Resultat

Ordinært resultat for selskapet ble et overskudd på ca 4.7 mill kr før skatt. I tillegg til sparte kostnader knyttet til nye kontrakter og anbud bidro en fortsatt økning i betalende kunder på miljøparkene til økte inntekter. På miljøparkene betalte langt flere som næringsdrivende, mens de tidligere ble feilregistrert som husholdningskunder. Det ble også avdekket en rekke "gratispassasjerer" ved oppdatering av registre knyttet til husholdningskunder.

De siste årene har HIM ikke økt renovasjonsgebyret, og det positive resultatet også i 2013 bidro til at standard renovasjonsgebyr ble satt ned med 2.3 % for 2014.

Ferdig behandlet årsmelding og regnskap er godkjent med styremedlemmene sin underskrift og trykkes opp i endelig utgave.

Styret innstiller slik til representantskapet:

Representantskapet godkjenner årsmelding med regnskap og noter for 2013 slik den er lagt frem i eget hefte vedlagt denne saken.

Vedtak i representantskapet:

Saksutredning

Haugaland Miljøverk	Møtedato	Saksnr.	Saksbehandler
Representantskapet	21.05.14	14.03.	Gro Staveland/ Valgnemnd

Valg av styre i HIM for perioden 2014 - 2016

I møte i representantskapet 30.05.12 ble nytt styre i HIM valgt for 2 år. Valg skal derfor gjentas i 2014 for perioden 2014 – 2016 i tråd med HIM sine vedtekter.

Valgnemnda har bestått av Ole Johan Vlerdal, Vindafjord, (leder), Gunlaug Pedersen, Etne, og Norman Thune jr., Haugesund.

Styret i HIM har i perioden 2012 – 2014 bestått av følgende:

Styremedlemmer:

Ann Jeanette Olaussen	Bokn
Siri Klokkestuen	Etne
Geir Worum	Haugesund
Toril Steinsvik	Haugesund
Jo Inge Hagland	Haugesund
Arvid Stokkenes	Tysvær
Arild Karlsen	Vindafjord

Styreleder:

Geir Worum

Nestleder:

Siri Klokkestuen

Varamedlemmer:

Trond Nedrebø	Bokn
Ole Funderud	Etne
Sissel Hynne	Haugesund
Stål Alfredsen	Haugesund
Karianne Bakkevig	Haugesund
Aasmund A. Austerheim	Tysvær
Inga Øverland Apeland	Vindafjord

Valgnemnda innstiller følgende til styret i HIM for perioden 2014-2016:

Styremedlemmer:

Ann Jeanette Olaussen	Bokn
Siri Klokkestuen	Etne
Geir Worum	Haugesund
Toril Steinsvik	Haugesund
Jo Inge Hagland	Haugesund
Arvid Stokkenes	Tysvær
Arild Karlsen	Vindafjord

Styreleder:

Geir Worum

Nestleder:

Siri Klokkestuen

Varamedlemmer:

Trond Nedrebø	Bokn
Ole Funderud	Etne
Gudrun Caspersen	Haugesund (ny)
John Kongshavn	Haugesund (ny)
Karianne Bakkevig	Haugesund
Aasmund A. Austerheim	Tysvær
Inga Øverland Apeland	Vindafjord

Forslag til vedtak i representantskapet:

Representantskapet vedtar valgnemndas forslag til styremedlemmer, styreleder, nestleder og varamedlemmer.

Saksutredning

Haugaland Miljøverk	Møtedato	Saksnr.	Saksbehandler
Styret	07.04.14	14.14	Gro Staveland
Representantskapet	21.05.14	14.04	Styret

Godtgjørelse til styret i HIM

I møte i representantskapet 15.05.13 ble det vedtatt en mindre justering i retningslinjene for godtgjørelse til styret i HIM:

Retningslinjer for godtgjørelse til styret i HIM	
Årlig styrehonorar til styreleder	45 000
Årlig styrehonorar til nestleder	20 000
Årlig styrehonorar til styremedlem	15 000
Møtegodtgjørelse – medlemmer og varamedlemmer mottar møtegodtgjørelse ved deltakelse på møter.	1000
Reisegodtgjørelse dekkes i samsvar med Statens reiseregulativ	
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste – øvre grense pr møte Tapt arbeidsfortjeneste/utlegg dekkes etter skriftlig krav når arbeidsgiver har foretatt trekk i lønn. Trekk i lønn skal dokumenteres av arbeidsgiver. Arbeidsgiver som ikke trekker arbeidstaker i lønn kan kreve å få dekket utgifter til lønn i den tiden arbeidstaker har vært fraværende som følge av deltakelse på møte m.v. for HIM.	2 200
Personlig næringsdrivende kan maksimalt få 1/1800 del av pensjonsgivende inntekt fra siste ligning pr møtetime. Den maksimale satsen avgrenses til 260 kr/time og 7.5 timer pr dag.	
Tap/utlegg skal legitimeres og må stå i rimelig forhold til medgått møtetid. Tap i påregnet overtid eller annen ekstrainntekt kan ikke erstattes.	
Styremedlemmer må delta på minst halvparten av møtene for å få fullt styrehonorar. Ved deltakelse på mindre enn halvparten av møtene, for eksempel 3 av 7 møter, utbetales 3/7 av styrehonoraret.	

Det foreslås ingen justering for kommende styreperiode 2014-2016.

Styret innstiller slik til representantskapet:

Retningslinjer for godtgjørelse til styret i HIM vedtas uendret i perioden 2014-2016.

Vedtak i representantskapet:

Krisesenter vest IKS

Postboks 495

5501 Haugesund

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 2.05.14
Journalført: 14/167/096
Arkivkode: 026

19.

**INNKALLING TIL MØTE I REPRESENTANTSKAPET, ONSDAG 28.05.2014,
KL.12.00, I FORMANNSKAPSSALEN, HAUGESUND RÅDHUS.**

SAKSLISTE:

Sak a GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE.

VALG AV REFERENT OG 2 TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLLEN.

Sak b ÅRSMELDING MED REVIDERT REGNSKAP.

Styret anbefaler at regnskapsmessig mindreforbruk – kr. 449 972,52

Settes av til disposisjonsfond.

Sakspapir sendes i posten.

Sak c HONORAR TIL STYRET.

Styret har utarbeidet følgende forslag til honorar til styret:

Styrets leder : kr.20 000,- pr år.

Øvrige medlemmer av styret : kr.2 000,- pr. frammøte.

Honorar er ført som ny post i budsjettet for 2015, med kr. 60 000,-.

Sak d BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN.

Sakspapir sendes i posten.

Sak e VALG AV MEDLEMMER TIL STYRET.

Forslag ettersendes.

Sak f VALG AV LEDER OG NESTLEDER TIL STYRET.

Sak g VALG AV REVISOR.

Innstilling fra styret : Apeland revisjon.

Haugesund , 2.05.2014,

May Lise Skogøy

Daglig leder.

Liv Kari Eskeland

Representantskapets leder.

Fylkesordføreren i Rogaland
Ordføreren i Bokn kommune
Ordføreren i Etne kommune
Ordføreren i Haugesund kommune
Ordføreren i Karmøy kommune
Ordføreren i Sveio kommune
Ordføreren i Tysvær kommune
Ordføreren i Vindafjord kommune

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 20.05.14
Journalført: 14/201 / the / og h
Arkivkode 026

Haugesund 16. mai 2014.

HAUGALANDSPAKKEN AS – INNKALLING TIL GENERALFORSAMLING.

Det innkalles herved til ordinær generalforsamling

Tirsdag 17. juni 2014, kl. 15.00.

Sted: Statens vegvesen, Kvaløyt. 1, Haugesund.

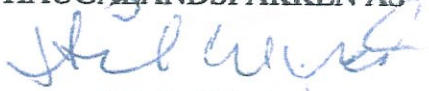
TIL BEHANDLING FORELIGGER:

1. Årsoppgjør for 2013.
Godkjennelse av årsregnskapet og årsberetningen; herunder anvendelse av årsoverskuddet.
2. Fastsettelse av godtgjørelse til styret.
Honorar i fjor ble fastsatt til kr. 30.000,- for styreleder, kr. 15.000,- for styremedlemmer og kr. 1.500,- for varamedlemmer per møte.
Generalforsamlingen bør drøfte om styrehonorar skal være uavhengig av antall frammøter.
3. Valg av revisor.

Vedlegg:

Årsoppgjør, revisjonsberetning og vedtekter.

Med hilsen
HAUGALANDSPAKKEN AS

Stål A. Alfredsen
styreleder

Postadresse:	Foretaksnr.:	E-mail:	Telefon:	Telefax:
Postboks 285				
4002 STAVANGER	991 651 578	halvor@rettedal-as.no	51588770	51588771

ÅRSBERETNING FOR 2013.

VIRKSOMHETENS ART OG HVOR DEN DRIVES.

Haugalandspakken AS ble stiftet 9. august 2007 og har som formål å delfinansiere utbyggingen av transportsystemet på Haugalandet slik det framgår av St.prp. nr. 57 (2006-2007) og St.prp. nr. 45 (2007-2008).

Finansieringen skjer ved innkreving av bomavgift gjennom 13 helautomatiske bomstasjoner på Haugalandet. 9 av stasjonene er plassert i Haugesund og Tysvær kommuner og ble satt i drift 1. juli 2008 med unntak av bomstasjonen i Salhusvegen som først ble driftsklar 16. oktober 2008. De 4 siste bomstasjonene plassert i Karmøy kommune, ble satt i drift 2. mars 2009.

Selskapets forretningsadresse er i Haugesund. Aksjekapitalen er på kr. 320.000,-. Aksjonærer er kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sveio, Tysvær og Vindafjord samt Rogaland fylkeskommune. Hver med 40 aksjer a kr. 1.000,-.

Innkrevingsperioden er fastsatt til 15 år.

Statens vegvesen har hatt ansvaret for valg, innkjøp og etablering av innkrevningssystemet.

RETTVISENDE OVERSIKT OVER UTVIKLING OG STILLING.

Haugalandspakken AS er ansvarlig for å administrere bompenginnkrevningen. Driften er basert på innkjøpte tjenester på forretningsmessige vilkår.

Bompengetakstene ble i 2008 fastsatt til kr. 12,- for lette kjøretøy og kr. 24,- for tunge kjøretøy, døgkontinuerlig innkreving. Takstene er siden ikke blitt endret. Styret har ved flere anledninger foreslått å gjennomføre indeksregulering av bompengetakstene, men den politiske styringsgruppen for Haugalandspakken har arbeidet med andre alternativer for å øke inntektsgrunnlaget. Imidlertid er det nå besluttet å indeksjustere bompengetakstene til henholdsvis kr. 14,- og 28,- fra og med 1.april 2014.

Totalt er det registrert 40.707.225 passeringer gjennom de 13 bomstasjonene i 2013, tilsvarende 111.527 ÅDT, en marginal nedgang på 0,25 % sammenlignet med året før. Nedgangen har hovedsakelig sammenheng med åpningen av T-forbindelsen i september 2013. Antall passeringer med AutoPASS brikke i forhold til totaltrafikken var i gjennomsnitt på 92,04 % (91,9 % i 2012).

Haugalandspakken AS har per 13.01.2014 avtale med 51.413 kunder(+2.804) inkludert kunder med fremmedbrikke. Totalt er det registrert 78.421 AutoPASS brikker(+ 4.583) i systemet til Haugalandspakken derav 67.796 egne brikker.

Lagerbeholdningen av brikker er ved årsskiftet på 9.568, og det er foreløpig ikke planlagt bestilling av nye brikker for levering i 2014.

Når det gjelder innkrevingsutstyret, har det det i løpet av året vært en del driftsutfordringer. Generelt er det registrert flest feil i bomstasjonene på Karmøy, hovedsakelig som følge av utfordrende værforhold. Der er blant annet registrert nettverksfeil og ustabil laserdetektering. Kamera er skiftet ut på bomstasjonene Bygnes og Veakrossen. Road Controller er byttet på stasjon Bygnes.

Når det gjelder andre bomstasjoner, er batterilader skiftet ut på stasjon Toskartjørn. Feil på innkrevingsutstyret kan medføre inntektstap. I 2013 har det vært tapte passeringer som følge av driftsproblemer med UPS som skal slå inn ved strømbrytning, samt noe tap i forbindelse med omlegging til nytt bomstasjonsnettverk(TDC). Haugalandspakken AS inngikk i januar 2014 ny service og vedlikeholdsavtale med leverandør Q-Free AS. Avtalen er fremforhandlet av Vegdirektoratet og det er grunn til å forvente kvalitetsmessig forbedring av servicenivået i forhold til tidligere spesifikasjoner.

Driftsoperatør besvarte per måned i 2013 i gjennomsnitt 405 (370) kundemailer, 776 (730) kundesvar via sentralsystemet og 2.035 (1.800) telefoner fra kunder. I tillegg har det vært henvendelser per post og telefaks. Avvikling av bompengerordningen for Trekantsambandet 01.05.2013 medførte økt pågang mot driftsoperatør for Haugalandspakken sitt kundesenter som følge av at ca. 6.000 kunder måtte få nye brikker.

Bompengeinntektene i 2013 er på 183,3 mill. kr., en økning 1,0 mill. kr. sammenlignet med 2012.

Annen driftskostnad er bokført med 21,0 mill. kr., en nedgang på 2,7 mill. kr. sammenlignet med 2012. Innkrevingskostnader er på 19,9 mill. kr. (22,6) og administrasjonskostnader(kontorhold, sekretariat, revisjon og regnskapsføring) er bokført med kr. 784.156,-(731.699,-). Innkrevingskostnadene utgjør 49 øre per passering(55), mens administrasjonskostnadene tilsvarer 1,9 øre per passering(1,8). Kostnadstallene inkluderer 25 % mva. til statskassen.

Selskapet har ved årsskiftet utestående fordringer på 15,6 mill. kr.(14,0). Det vil alltid være en viss kredittrisiko knyttet til slike balanseposter, men det er styrets oppfatning at det ikke knytter seg finansiell risiko til noen av selskapets eiendeler eller gjeldsposter.

Bankinnskudd pr. 31.12.2013 er på 608,0 mill. kr.(353). Etter anmodning fra styringsgruppen for Haugalandspakken ble det per 1. november 2013 tatt opp et lån på 210 mill. kr. i Kommunalbanken for finansiering/forsering av prosjektene E134 Skjoldavik – Solheim og Fv47 Kvala – Fagerheim. Renteinntekter for 2013 er bokført med 10,8 mill. kr., en økning på 3,1 mill. kr. som følge av bedre innskuddsbetingelser etter anbudskonkurranse samt mer penger på bok.

Statens vegvesen har i 2013 rekvirert 126,5 mill. kr. til prosjekter i Haugalandspakken, jf. vedlegg. Akkumulert er det rekvirert 549,76 mill.kr. til prosjektene. Det er i tillegg i 2013 utbetalt 3,6 mill. kr. til Statens vegvesen

Vegdirektoratet som tilskudd til utvikling av nytt sentralsystem og teknisk utstyr. Videre er det kjøpt inn AutoPASS brikker for 1,3 mill. kr.

Styret har i løpet av året behandlet 47 saker og det er avholdt 4 møter.

Nye offentlige anbudsrunder for driftstjenesten, inkasso og banktjenester er slutført med gode resultater. Det er også gjennomført anbudsrunder for låneopptak. Styret har behandlet ny service- og vedlikeholdsavtale for innkreivingsutstyret samt styreinstruks og etiske retningslinjer for Haugalandspakken AS. Videre har styret arbeidet mot lokalt vegkontoret og politiet med sikte på adferdskontroller i bomstasjoner samt gitt uttalelse vedrørende forskrift for innkreivning av bompenger for tunge kjøretøy.

Årets resultat er på kr. 5.000,- og overført til annen egenkapital.

FORSKNINGS – OG UTVIKLINGSAKTIVITETER.

Selskapet har for tiden ingen pågående forsknings – og utviklingsaktiviteter.

FORTSATT DRIFT.

Etter styrets oppfatning er forutsetning om fortsatt drift til stede. Årsregnskapet for 2013 er satt opp under denne forutsetning.

ARBEIDSMILJØ OG LIKESTILLING.

Selskapet har ingen fast ansatte og således ikke arbeidsgiveransvar. Det er derfor ikke registrert sykefravær eller skader, ei heller er det iverksatt eller planlagt tiltak for å fremme likestilling mellom kjønnene.

Driften er basert på innkjøpte tjenester. BT Signaal AS er driftsoperatør for bomstasjonene. Q-Free ASA er leverandør av sentralsystemet CS Norge samt vegkantutstyret. Lindorff AS og Creno AS utfører inkassotjenesten og EPC innkreivning av bompenger for utenlands registrerte kjøretøy. Danske Bank er Haugalandspakken AS sin dagligbank. Regnskapsfører er Tveit Regnskap AS og Halvor Aarrestad(Rettedal AS) har ansvaret for sekretariatet.

DET YTRE MILJØET.

Selskapets virksomhet påvirket ikke det ytre miljøet i nevneverdig grad.

FRAMTIDIG UTVIKLING.

Styret vil framover ha fokus på kostnadsbesparende tiltak og kvalitetsoppfølging av bomstasjonene.

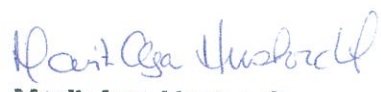
Haugesund 6. mars 2014.
HAUGALANDSPAKKEN AS

Stål A. Alfredsen
styrets leder

Leif Malvin Knutsen
nestleder

Vibeke Enerstvedt
styremedlem

Håvard Førland
styremedlem

Marit Aga Hustvedt
styremedlem

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	27.05.14	9/14
Formannskapet	10.06.14	
Kommunestyret	17.06.14	

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

UTTALE TIL TYSVÆR KOMMUNE SITT ÅRSREKNESKAP FOR 2013

Vedlegg:

1. Framlegg til **uttale** frå kontrollutvalet
2. Rekneskapen for 2013 (hovudoversyn)
3. Revisjonsmelding for 2013, dagsett 20.05.14
4. Årsoppgjersbrev for 2013, dagsett 20.05.14

Saksorientering:

Innleiing

Vedlagt følgjer framlegg til uttale, Tysvær kommune sin årsrekneskap for 2013 med notar, revisjonsmelding og årsoppgjersbrev frå KPMG frå 20.05.14. Regnskapstala med økonomisk oversyn følgjer i sakskart, medan heile rekneskapen er i eige hefte. Forutan revisor vil også økonomisjef delta under handsaminga av saka.

Bakgrunn

Det går fram av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 7 at kontrollutvalet skal gi uttale_om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret..

Kopi av uttalelsen skal være formannskapet... i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Det er ikkje eit krav om at kontrollutvalet behandlar årsmeldinga, men denne bør følgje med som vedlegg til saka, og det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og rekneskapen. Administrasjonen er i år også sein med årsmeldinga ved utsending til kontrollutval. I fjor blei det sagt at dei jobba med ei ny mal, men i år skulle fristeen kunne vore holdt, slik andre kommuner greier det. Sekretariatet vil igjen peike på at dette ikkje er bra, då dato for kontrollutvalet sitt møte har vore kjent sidan november 2013.

Det er lovkrav at kommunestyret skal vedta både årsrekneskap og årsmelding i same møte. I år blir datoen 18. juni. Årsrekneskapen skal vedtakast etter innstilling frå formannskapet, som skal ha møte 10. juni. Om årsrekneskap og årsmelding står det følgjande i forskrift § 10:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret sjølv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefent skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Etter forskriften § 8 skal også kontrollutvalet sjå etter at revisjonen sine merknader (i revisjonsmelding og/eller i årsoppgjersbrev/rapport) blir fulgt opp.

Grunnlag for kontrollutvalet sin uttale:

Grunnlaget for handsaminga i kontrollutvalet er Tysvær kommune sitt avlagde årsrekneskap for 2013 og notar, revisjonsmeldinga, revisor sitt årsoppgjersbrev og rådmannen si årsmelding.

Årsrekneskapen med notar

Rekneskapen syner eit positivt **brutto driftsresultat** (tilhøvet mellom driftsutgifter inkl. avskrivningar og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringar) på 40,7 mill. kroner. Dette er 1,7 mill kr lågare enn opphavelge budsjett og 0,6 mill kr lågare enn revidert budsjett.

Avviket på 0,6 mill. kr mellom brutto driftsresultat og revidert budsjett skyldes at driftsutgiftene viser 5,9 mill kr meir enn forventa forbruk medan driftsinntektene økte med 5,3 mill. kr.

Netto driftsresultat er det same som brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnader. Netto driftsresultat i 2013 blei nær 41 mill. kr, mot budsjettert med 16,1 mill. kr. Det utgjer **4,6 %**, som er over på anbefalt nivå på minst 3 %. I fjor var resultatet på 3 %.

Rådmannen kommentarer situasjonen i kommunen si årsmelding slik:

Kommunen sin inntektssituasjon er framleis god, men samstundes har vi høg lånegjeld og ressursbruk. Dei nøkkeltala som er vist i kap. 1.3 viser likevel at vi er på veg mot ein meir

berekraftig økonomi, med klart lågare kostnadsauke enn landsgjennomsnittet og kommunar vi samanliknar oss med. For dei fleste tenestoområda ligg vi framleis godt over landsgjennomsnittet og snittet i Rogaland, men kostnadsauken er bremsa og til dels snudd. Vidare er auken i netto lånegjeld stoppa.

I budsjett/økonomiplan 2014-2017 er det lagt til grunn at vi vil trenge eit netto driftsresultat på minst 50 mill. kroner per år for å løyse auka drifts- og investeringsoppgåver på sikt. Det er då føresett at netto, reell lånegjeld skal kunne vidareførast på dagens nivå, også når investeringsnivået går betydeleg opp som følge av venta befolkningsvekst.

Kommunen fekk i 2013 eit netto driftsresultat på 17,5 mill. kroner, mot budsjetttert 12,5 mill. kroner. Det er positivt, men det er likevel langt igjen før vi har sikra økonomisk bærekraft. Politisk krevjande strukturendringar og eit endra bygningsmessig grunnlag for drifta av dei kommunale tenestene, er viktige føresetnader for vidare sparing. Det vil følgjeleg ta tid før vi kan vente full effekt av det omfattande spareprogrammet kommunestyret har føresett, og vi må difor halde igjen på investeringar og nye tiltak der det er muleg.

Rådmann og økonomisjef har i sitt netto driftsresultat-tal gjort frådrag til investeringar og til fond og som sekretariatet meiner skapar meir forvirring enn klårheit. Tala til økonomisjefen er heller ikkje i samsvar med skjema 1 A (økonomisk oversikt- drift), til dømes eigedomsskatt er det oppgitt kr 136,3 mill kr, medan det i skjema 1 A er ført opp nær kr 143,2 mill kr .

Sum avsetjinger syner i følge skjema 1 A avsett 60 mill. kr, medan bruk av avsetjingar er på 22,3 mill kr. Sum utgifter i investeringsrekneskapen er på 144,1 mill. kr. Justert for finanstransaksjonar og inntekter var finansieringsbehovet på 149,6 mill. kr. Investeringsrekneskapen er gjort opp i balanse.

Totalt sett er rekneskapen gjort opp med **eit rekneskapsmessig mindreforbruk (eit overskott) på kr 3.140.430.**

Notar

For at rekneskapen skal gje brukarane så god informasjon som mogleg er det viktig at tala i rekneskapen blir supplerte med notar som gjev tydeleg henvisning til kva element i årsrekneskapen dei knyter seg til. Vidare er det i KRS (kommunal rekneskapsstandard) nr 6 lista opp ei rekkje notar som skal vera med i rekneskapen. Notane som er utarbeidde til rekneskapen i år er truleg dei same som i fjor.

Årsmelding

Etter lova skal det leggjast fram ei årsmelding som skal gi opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen og som er viktige i vurderinga av kommunen si økonomiske stode og resultatet av verksemda.

Årsmeldinga skal i følge årsrekneskap- og årsberetningsforskrifta vere klar innan 31. mars.

Etter lovendring i 2013 er det nå krav om at rådmannen også skriv noko om kva som er gjort eller om dei planar som er laga innanfor arbeidet med **eigenkontroll** og arbeidet med å heve **etisk standard** i kommunen.

Eller som det står i kommunelova § 48 pkt 5:

«Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.»

Det skal også skrivast noko om faktiske tilstand når det gjeld **likestilling** i kommunen. Dette kravet ble tatt inn i lova i 2002 og har vore innarbeida i kommunensmeldinga. Det skal seiast noko om tiltak som er iverksett, og tiltak som planleggast for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingslova

Kommunen si årsmeldinga blei levert til innregistrering i sak/arkiv-systemet 20.05.14. I fjor var også årsmeldinga levert seint. Det blei då også vist til at meldinga var forsinka, men økonomisjefen meinte økonomisk oversyn gjennom hans kommentarer oppfylte i stor grad lovkravet til *«årsberetning»*. Dette var og er sekretariatet ikkje samd i.

Fjorårets handsaming i kontrollutvalet

Randi Rettedal etterlyste meir detaljert talmateriale, men det blei vist til at kommunestyret vedtek budsjettet på overordna nivå og at rekneskapen er sett opp på same vis.

Revisor ga i fjor rein melding, men hadde fleire merknadene knytte til rutinar og manglande dokumentasjon. Økonomisjef meinte merknadene var relevante og at ikkje ville vere lett å få ordna alt innan fristen. Utvalet var nøgd med gjennomgangen og meinte det var bra å få på plass nye rutinar. Utvalet støtta framlegg til uttale og frist for tilbakemelding.

Generelt om innhaldet i ei revisormelding

Atterhald vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som påverkar revisor sin konklusjon på den totale rekneskapen. Presisering vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som ikkje påverkar revisor sin konklusjon om rekneskapen totalt.

I årsoppgjersbrev/rapport kan revisor komme med merknader om forhold som er av ein slik karakter at han finner grunnlag for å kommentere det/de. Rådmannen skal då ha hatt høve til å gje sin uttale.

Revisor si revisjonsmelding

Revisjonen har også i år måtte avlegge si revisjonsmelding **etter** lovfastsett frist. Revisor har under tvil komme med såkalla rein melding, dvs utan atterhald eller presiseringar.

Revisor konkluderar med at:

- *årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir ein dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Tysvær kommune pr 31. desember 2013 og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta pr denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk,*
- *dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i er i samsvar med budsjett-vedtak, og at beløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett,*
- *opplysingane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter,*

- *leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal rekneskapsskikk.*

Årsoppgjersbrev/rapport frå revisor viser ein rekkje forhold som revisor ikkje er nøgd med. I brevet, dagsett 20.05.14 er følgjande punkter tatt inn og kommentert:

- generelt vedk. avstemming og dokumentasjon av balansen,
- avdrag på lån (brot på anordningsprinsippet),
- regulering av budsjett,
- samorda økonomireglement,
- klassifisering av balanseposter og
- keiinga si oppfølging/kontroll

Forhold som blei tatt opp i årsoppgjersbrevet i fjor for rekneskap for 2012 var følgjande:

- manglande overordna økonomireglement,
- betre rutinar for betaling frå kommunens bankkonti,
- sjå på administratorretten i økonomisystemet,
- bruke same detaljeringsgrad på alle rapportar, spesielt rekneskapsskjema 1 A og 1B,
- betre rutineene rundt oppfølging ved investeringsprosjekt,
- betre rutineene rundt avstemming av prosjektrekneskap,
- betre rutinar rundt budsjettendring og bokføring av frie og bundne fond,
- manglande rutinar for internkontroll, mellom anna avstemming av vesentelege balanseposter

Det blei i fjor sett frist til 01.09.13 for korleis merknadene i brevet var følgd opp. Rådmannen sitt tilsvar kom 17.09.13 og blei lagt fram for kontrollutvalet 24.09.13, sak 15/13. Her blei dei forholda som revisor hadde teke opp nærare kommentert med kva som var gjort eller ville bli gjort. Utvalet vedtok følgjande:

Kontrollutvalet i Tysvær tar rådmannen sitt tilsvar på oppfølging av revisor sine merknader til årsrekneskapen 2012 til orientering.

Revisor skriv i år i sitt brev mellom anna:

Vi har i vår revisjon registrert forhold som vi mener er av en slik vesentlig karakter at de umiddelbart trenger oppfølging av ledelsen i kommunen.

.....

Blir kommunens intern kontroll ikke forbedret på disse områdene, vil dette kunne medføre betydelig revisjonsmessig merarbeid i årsoppgjøret, med påfølgende økt revisjonshonorar. Avvikene vil også kunne resultere i forbehold i revisjonsberetningen.

Brevet, saman med meldinga frå revisor dannar grunnlaget for om den oppfølginga kontrollutvalet må foreta i medhald av føreskrifta § 8. Kontrollutvalet bør igjen be om tilbakemelding frå administrasjonen på merknadene i årppgjersbrevet. Sekretariatet vil gjere framlegg om det vert gjort ogogså ta det inn i uttalen til kommunestyret.

Kontrollutvalet sin uttale

Vedlagt saka følgjer sekretariatet sitt framlegg til uttale til årsrekneskapen (vedlegg 1).

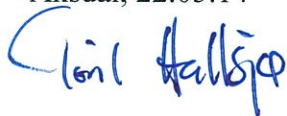
Kontrollutvalet må vurdere om det er fleire forhold i årsrekneskapen dei vil kommentere i sin uttale til kommunestyret, basert på dokumenta i saka og orienteringa gjeve i møtet.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Tysvær kontrollutval har fylgjande/ingen kommentarar til årsrekneskapen 2013 og vedtek uttale slik den ligg føre / med desse endringane/tillegga.

Kontrollutvalet ber rådmannen gje ei skriftleg tilbakemelding til kontrollutvalet innan 1. september 2014 på korleis merknadene i årsoppgjersbrevet er følgd opp.

Aksdal, 22.05.14

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

Til

Tysvær kommunestyre

Kontrollutvalet sin uttale til årsrekneskapen for 2013

Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 27.05.14, sak 9/14 handsama Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2013. Rekneskapen består av driftsrekneskap, investerings-rekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversyn, noteopplysningar og pliktige budsjettopplysningar.

Grunnlaget for uttalen

Grunnlaget for handsaminga har vore den avlagde årsrekneskapen med notar, dagsett 06.05.14, revisjonsmeldinga, dagsett 20.05.14, revisor sitt årsoppgjersbrev, dagsett 20.05.14 og rådmannen si årsmelding for 2013. I tillegg har økonomisjef og revisor supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problem-stillingar under handsaming av årsrekneskapen i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet sin uttale:

Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2013 er gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk/overskot på kr 3,1 mill. kr.

Kontrollutvalet merkar seg at årsrekneskapen viser eit positivt netto driftsresultat med 41 mill. kr, som utgjer 4,6 % av driftsinntektene.

I oversyn frå økonomisjefen og i rådmannen si årsmelding vert det operert med netto driftsresultat på 17,5 mill. kr etter at kommunestyret sine vedtekne disponeringar er trekt frå.

Kontrollutvalet vil peika på at revisor har under revisjonen registrert forhold som er av så vesentleg karakter at desse straks treng oppfølging frå leiinga.

Dette gjeld forhold som mangelfulle avstemmingar og/eller manglande dokumentasjon. Vidare er det peika på brot på anordningsprinsippet for avdrag på lån, og at kommunen ikkje har økonomireglement, osv.

Kontrollutvalet vil på vegne av kommunestyret be om tilbakemelding innan 01.09.14 på dei forhold som er tatt opp i årsoppgjersbrevet og reknar med at forholda blir retta opp for årsrekneskapen for 2014.

Kontrollutvalet registrerer igjen at kommunen si lånegjeld er langt høgare enn det som er det tilrådde. Kontrollutvalet ber kommunestyret fortsatt ha fokus på kommunen si låneutvikling, sjølv om reell lånegjeld i % ikkje har auka.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga for 2013, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen for 2013 totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2013 og for kommunen si økonomiske stode pr. 31.12.13.

Ut over ovannemnde har ikkje kontrollutvalet ytterlegare merknader til Tysvær kommune sitt årsrekneskap for 2013.

Aksdal, 27. mai 2014

Jakob Alstveit
Utvalseiar

Kopi: Formannskapet

Økonomisk oversikt - drift

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2013

06.05.2014

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	31.884.209,45	31.686.771,50	32.137.836,00	32.253.687,33
Andre salgs- og leieinntekter	70.441.202,37	68.601.127,98	66.129.600,00	66.557.534,56
Overføringer med krav til motytelse	125.367.814,45	122.541.604,57	63.740.934,00	107.693.492,14
Rammetilskudd	267.138.960,00	266.500.000,00	264.800.000,00	259.608.717,00
Andre statlige overføringer	16.001.542,00	16.001.542,00	10.750.000,00	14.045.670,00
Andre overføringer	65.400,00	64.800,00	0,00	795.685,00
Skatt på inntekt og formue	239.776.069,00	239.200.000,00	237.700.000,00	227.386.010,00
Eiendomsskatt	143.198.517,25	144.000.000,00	141.000.000,00	137.302.060,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	893.873.714,52	888.595.846,05	816.258.370,00	845.642.856,03
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	474.793.888,29	481.178.712,27	450.685.942,00	459.975.373,68
Sosiale utgifter	122.998.698,29	125.624.230,54	122.776.659,00	116.714.070,86
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	96.990.078,75	94.203.581,66	84.352.792,00	93.301.274,10
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	72.283.591,21	65.194.258,28	60.032.091,00	67.345.273,63
Overføringer	60.639.994,72	54.864.347,62	57.072.874,00	59.014.663,82
Avskrivninger	31.180.281,00	31.199.281,00	4.113.000,00	33.901.368,00
Fordelte utgifter	-5.731.201,96	-5.029.160,50	-5.166.000,00	-7.584.454,76
Sum driftsutgifter	853.155.330,30	847.235.250,87	773.867.358,00	822.667.569,33
Brutto driftsresultat	40.718.384,22	41.360.595,18	42.391.012,00	22.975.286,70
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	17.675.955,58	18.419.208,00	21.669.208,00	18.929.301,52
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	1.495.882,66	6.000,00	0,00	1.219.605,00
Sum eksterne finansinntekter	19.171.838,24	18.425.208,00	21.669.208,00	20.148.906,52
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	23.394.999,59	25.025.060,06	25.000.000,00	24.865.996,81
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	26.751.651,00	27.000.000,00	27.000.000,00	26.199.407,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	50.146.650,59	52.025.060,06	52.000.000,00	51.065.403,81
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-30.974.812,35	-33.599.852,06	-30.330.792,00	-30.916.497,29
Motpost avskrivninger	31.180.281,00	31.180.281,00	4.094.000,00	33.901.368,00
Netto driftsresultat	40.923.852,87	38.941.024,12	16.154.220,00	25.960.157,41
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	11.846.844,00	11.847.000,00	0,00	5.476.781,07
Bruk av disposisjonsfond	6.612.034,93	5.204.405,88	0,00	5.469.970,59
Bruk av bundne fond	3.820.957,00	2.913.811,00	1.177.200,00	324.693,00
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	22.279.835,93	19.965.216,88	1.177.200,00	11.271.444,66
Overført til investeringsregnskapet	20.375.459,33	21.295.000,00	1.985.000,00	12.085.016,56
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	31.477.448,56	31.159.565,00	12.290.100,00	8.299.794,51
Avsatt til bundne fond	8.210.351,00	6.451.676,00	3.056.320,00	4.999.947,00
Avsatt til likviditetsreserven	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	60.063.258,89	58.906.241,00	17.331.420,00	25.384.758,07
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	3.140.429,91	0,00	0,00	11.846.844,00

Økonomisk oversikt - investering

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2013

06.05.2014

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	4.379.226,00	1.260.534,00	0,00	19.145.529,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	-576.000,00
Overføringer med krav til motytelse	8.044.148,81	7.286.029,56	0,00	20.918.828,43
Kompensasjon for merverdiavgift	0,00	0,00	0,00	0,00
Stallige overføringer	3.104.000,00	6.200.000,00	0,00	2.564.492,00
Andre overføringer	785.000,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	16.312.374,81	14.746.563,56	0,00	42.052.849,43
Utgifter				
Lønnsutgifter	3.740.745,40	4.886.533,08	4.050.000,00	2.313.790,50
Sosiale utgifter	920.706,92	141.715,74	0,00	540.060,57
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	119.042.278,62	166.887.591,72	65.210.000,00	76.236.105,69
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	388.940,00	300.000,00	0,00	773.551,95
Overføringer	20.017.276,70	7.931.273,92	0,00	5.394.844,88
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	144.109.947,64	180.147.114,46	69.260.000,00	85.258.353,59
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	13.028.000,00	13.000.000,00	0,00	7.996.290,00
Kjøp av aksjer og andeler	3.820.311,00	3.006.992,00	1.300.000,00	1.211.457,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	4.939.746,50	1.528.989,00	0,00	24.543.332,05
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	21.788.057,50	17.535.981,00	1.300.000,00	33.751.079,05
Finansieringsbehov	149.585.630,83	182.936.531,90	70.560.000,00	76.956.583,21
Dekket slik:				
Bruk av lån	97.164.113,78	138.068.261,00	59.775.000,00	53.969.540,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	4.491.727,87	1.643.750,00	0,00	1.261.784,05
Overført fra driftsbudsjettet	20.375.459,33	27.558.048,00	1.985.000,00	12.085.016,56
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	10.513.293,00	14.482.047,90	8.800.000,00	-2.289.925,57
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	17.041.036,35	1.184.425,00	0,00	11.930.168,17
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	149.585.630,33	182.936.531,90	70.560.000,00	76.956.583,21
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Rekneskapskjema 1 A

Inntektsoversyn med fordeling (tal i 1000 kroner)

	Budsjett 2013	Rekneskap 2013	Rekneskap 2012
Skatt på inntekt og formue	239 200	239776	227400
Rammetilskott - innbyggertilskot	248 200	248266	218100
Rammetilskott - utgiftsutjamning			24800
Rammetilskott - innteksutj.	9 600	10173	8700
Eigedomsskatt	137 165	136333	130500
Skjønnsmidler	8 400	8400	7500
Momskompensasjon investeringar	19 970	19780	5400
Momskompensasjon drift	15 000	15830	15000
Sum frie disponible inntekter	677 535	678 558	637 400
Renteinntekter og utbytte	21469	22443	27700
Rente- og avdragskompensasjon	4500	3996	
Renteutgifter	-25000	-24427	-24800
Avdrag på lån	-27000	-26752	-26500
Netto finansutgifter	-26 031	-24 740	-23 600
Dekning tidl. års underskott			
Avsett bundne fond		-313	
Avsatt disposisjonsfond	-26097	-27146	-5500
Bruk av tidl.års overskott	11847	11847	5500
Bruk av bundne fond			
Bruk av ubundne fond		930	
Netto avsetjingar	-14250	-14682	0
Overført til fond			
Overført til investeringar momskomp	-19970	-19970	-5400
Overført til investeringar-drift		-395	-4400
Til fordeling	617 284	618 771	604 000
Overskott/underskott	0	-3140	-11900
Sum fordelt til resultatområder	617 284	615 631	592 100

Rekneskapsskjema 1 B

**Netto budsjettrammer resultat -
områdene**
(tal i 1000 kroner)

	Budsjett 2013	Rekneskap 2013	Rekneskap 2012
Til fordeling resultatområder <i>(fra budsjettsskjema 1 A)</i>	617 284	615631	592 100
Fordelt slik:			
Rådmannen sin stab (ansvarsgr. 1)	55 048	54555	57900
Fellesutgifter (ansvar 1600-1999) ekskl. kyrkje	36 935	36603	34200
Resultatområdet skule (ansvarsgr. 2)	153 795	154057	159800
Resultatområdet aktivitet og omsorg (ansvarsgr. 3)	117 243	117384	115500
Resultatområdet helse og førebygging(ansvarsgr. 4)	97 657	92969	87200
Resultatområdet kultur (ansvarsgr. 5)	20 366	20405	20700
Resultatområdet teknisk (ansvarsgr. 6)	59 700	63564	42900
VAR-området (ansvar 6600)	-9340	-10073	-8300
Resultatområdet barnehage (ansvarsgr. 7)	78 343	78445	75200
Kyrkjeleg Fellesråd	7 537	7722	7000
Sum fordelt resultatområder	617 284	615 631	592 100

Rekneskapskjema 2 A

Investeringar med finansiering (tal i 1000 kroner)

	Budsjett 2013	Rekneskap 2013	Rekneskap 2012
Investeringar anleggsmidler	180 147	144110	85258
Refusjonar investeringar			
Utlån	13000	13028	7996
Aksjekjøp	3 007	3820	1211
Avdrag på utlån			
Avsetjingar ubundne investeringsfond	1529	4940	24543
Årets finansieringsbehov	197 683	165 898	119 008
Bruk av lånemidler	138 068	97164	53969
Mottatte avdrag utlån	1 644	4492	1262
Statlige overføringer	6200	3104	2564
Andre overføringer		785	
Sum ekstern finansiering	145 912	105 545	57 795
Refusjonar	7286	8044	20919
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1260	4379	18569
Overført fra driftsbudsjett	27 558	406	12085
Ovefrørt fra driftsbudsjett - momskomp		19970	
Bruk av disposisjonsfond	14 482	10513	-2290
Bruk av ubundne inv. fond	1 185	17041	11930
Bruk av bundne fond			
Sum intern finansiering	51 771	60 353	61 213
Sum finansiering	197 683	165 898	119 008
Finansieringsbehov - finansiering			
Overskott/underskott	0	0	0

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2013

06.05.2014

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	893.873.714,52	888.595.846,05	816.258.370,00	845.642.856,03
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	16.312.374,81	14.746.563,56	0,00	42.052.849,43
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	120.827.679,89	158.137.219,00	81.444.208,00	75.380.230,57
Sum anskaffelse av midler	1.031.013.769,22	1.061.479.628,61	897.702.578,00	963.075.936,03
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	821.975.049,30	818.039.617,86	767.416.400,00	788.766.201,33
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	144.109.947,64	180.147.114,46	69.260.000,00	85.258.353,59
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	66.994.961,59	68.032.052,06	53.300.000,00	60.273.150,81
Sum anvendelse av midler	1.033.079.958,53	1.066.218.784,38	889.976.400,00	934.297.705,73
Anskaffelse - anvendelse av midler				
Endring i ubrukte lånemidler	-2.066.189,31	-4.739.155,77	7.726.178,00	28.778.230,30
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-34.164.113,78	0,00	0,00	1.030.460,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	-36.230.303,09	-4.739.155,77	7.726.178,00	29.808.690,30
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	47.767.975,97	39.140.230,00	15.346.420,00	49.689.917,56
Bruk av avsetninger	49.834.165,28	35.631.689,78	9.977.200,00	20.911.687,26
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	-2.066.189,31	3.508.540,22	5.369.220,00	28.778.230,30
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	58.745.522,29	65.103.019,50	11.427.700,00	54.272.118,32
Interne utgifter mv	58.745.522,29	59.041.671,50	11.629.400,00	54.272.118,32
Netto interne overføringer	0,00	6.061.348,00	-201.700,00	0,00

Oversikt - balanse

1 TYSVÆR KOMMUNE - 2013

06.05.2014

	Regnskap 2013	Regnskap 2012
EIENDELER		
Anleggsmidler	2.045.100.381,17	1.825.203.786,48
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	1.180.323.135,00	1.039.236.903,00
Utstyr, maskiner og transportmidler	13.881.491,50	12.078.552,50
Utlån	92.854.712,67	3.276.750,00
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	83.027.508,98
Aksjer og andeler	43.928.472,00	40.108.161,00
Pensjonsmidler	714.112.570,00	647.475.911,00
Omløpsmidler	223.567.277,63	284.286.743,18
Herav:		
Kortsiktige fordringer	38.276.864,99	31.434.028,33
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	4.876.449,02	5.602.905,82
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	42.228.207,86	40.413.264,31
Derivater	59.474.313,01	58.208.361,59
Kasse, postgiro, bankinnskudd	78.711.442,75	148.628.183,13
SUM EIENDELER	2.268.667.658,80	2.109.490.529,66
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	453.220.852,23	404.471.226,79
Herav:		
Disposisjonsfond	59.679.338,77	45.322.281,14
Bundne driftsfond	18.815.710,00	14.223.253,00
Ubundne investeringsfond	43.950.034,23	56.259.324,08
Bundne investeringsfond	0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk	3.140.429,91	11.846.844,00
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	319.982.732,19	269.166.917,44
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	7.653.511,13	7.653.511,13
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-904,00	-904,00
Langsiktig gjeld	1.729.339.571,16	1.594.422.905,00
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	958.630.148,16	859.961.831,00
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	770.709.423,00	734.461.074,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	86.107.235,41	110.596.397,87
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	103.761.468,35	128.194.731,11
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	-17.654.232,94	-17.598.333,24
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2.268.667.658,80	2.109.490.529,66
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	1.802.757,79	35.966.871,57
Herav:		
Ubrukte lånemidler	1.802.757,79	35.966.871,57
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto til memoriakontiene	-1.802.757,79	-35.966.871,57

KPMG AS
Karmsundgata 72
N-5529 Haugesund

Telephone +47 04063
Fax +47 52 70 37 70
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 20.05.14
Journalført: 14/198/4th
Arkivkode: 212

Til kommunestyret i Tysvær kommune

MELDING FRÅ REVISOR

Fråsegn om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Tysvær kommune som viser **kr 595 860 970 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 3 140 430**. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2013, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei beskriving av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ein dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som rådmannen finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Oppgåva vår er, på grunnlag av revisjonen vår, å gi uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisors skjønn, mellom anna vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tar revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunen si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir ein dekkande framstilling. Føremålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidde av leiinga, er rimelege, samt ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Vi meiner at innhenta revisjonsbevis er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Konklusjon

Vi meiner at årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ein dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Tysvær kommune per 31. desember 2013 og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.

Offices in:

Oslo	Haugesund	Sandnessjøen
Ålesund	Kristiansund	Stavanger
Bergen	Larvik	Stord
Bodo	Molde	Strøma
Elverum	Narvik	Tromsø
Finnes	Rælingen	Tvedestrand
Grimstad	Sandnessjøen	Tvedestrand
Hamar	Sandnessjøen	Tvedestrand

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statistisk autoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening.

Utsegn om andre tilhøve*Konklusjon om budsjett*

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er skildra ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

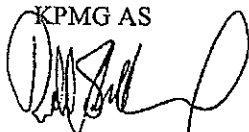
Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er skildra ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Haugesund, 20. mai 2014

KPMG AS

Roald Stakland

Statsautorisert revisor

Kopi:

Kontrollutvalet

Formannskapet

Rådmannen

KPMG AS
Karmsundgata 72
N-5529 Haugesund

Telephone +47 04063
Fax +47 52 70 37 70
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

VEDLEGG 4
Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 20.05.14
Journalført: 14/199 14
Arkivkode: 212

Kontrollutvalget i Tysvær kommune
c/o Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
Postboks 57
5575 Aksdal

Deres ref

Vår ref Roald Stakland

20. mai 2014

Tysvær kommune - brev nr. 2

Vi har nå revidert årsoppgjøret for Tysvær kommune og ønsker i den anledning å gi våre innspill og kommentarer til ledelsen i selskapet ved revisjonen for 2013.

Formålet med revisjon er å uttale oss om regnskapet på grunnlag av det revisjonsarbeidet vi har utført. Vi har kontrollert utvalgte deler av kommunens rutiner. Disse kontrollene må ikke oppfattes som kontroller for å avdekke feil eller uregelmessigheter som er uvesentlige for regnskapet. Av denne grunn kan misligheter på grunnlag av svakheter i regnskapssystem og den interne kontrollen forekomme uten at våre tester avdekker disse.

Vi har ved vår revisjon registrert forhold som vi mener er av en så vesentlig karakter at de umiddelbart trenger oppfølging fra ledelsen i kommunen. Disse forholdene er oppsummert nedenfor.

Internkontroll

Vi har registrert enkelte viktige forskjeller mellom det internkontrollnivået kommunen selv oppfatter at de har og de kontroller som faktisk har blitt utført. Enkelte viktige kontrolloppgaver er kun blitt utført av og til, mens andre kontrolloppgaver ikke er blitt utført på en slik måte at de er egnet til å avhjelpe den risikoen de var ment å dekke. I første rekke gjelder dette avstemming av bank og kontanter, merverdiavgiftskompensasjon, lønn og offentlige avgifter og anleggsmidler.

Blir kommunens intern kontroll ikke forbedret på disse områdene, vil dette kunne medføre betydelig revisjonsmessig merarbeid i årsoppgjøret, med påfølgende økt revisjonshonorar. Avvikene vil også kunne resultere i forbehold i revisjonsberetningen.

Offices in:

Oslo	Haugesund	Sandnessjøen
Alta	Knarvik	Stavanger
Arendal	Kristiansand	Stord
Bergen	Larvik	Strømme
Bodø	Mo i Rana	Tromsø
Elverum	Molde	Tromsberg
Finnsnes	Narvik	Tvedestrand
Grimstad	Roros	Ålesund
Hammer	Sandefjord	

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening.

Vi anbefaler at rutiner og interne kontrolltiltak gjennomgås og endres, slik at disse virker som forutsatt.

Generelt vedrørende avstemming og dokumentasjon av balansen (bokføringsloven)

Vi har observert at det er mangelfull avstemming og dokumentasjon av eksempelvis bank, merverdiavgiftskompensasjon, lønn og offentlige avgifter og anleggsmidler.

1. Bank og kontantbeholdninger:

Vi har avdekket svakheter i den løpende avstemming av kommunens bankkonti. Dokumentasjon av løpende bankavstemming er ikke tilfredsstillende da det ikke utarbeides dokumentasjon som verifiserer kommunens bokførte beholdning mot ekstern dokumentasjon.

Kommunen har flere kontantkasser. I henhold til bokføringsforskriften § 6-2 skal kontantbeholdning telles ved årets slutt. Vi har ved vår revisjon ikke mottatt kasseopptellingsskjema for samtlige av de bokførte beholdninger, og i de tilfellene hvor kasseopptellingsskjema er innhentet er det avdekket flere tilfeller av manglende samsvar mot bokført beløp.

2. Merverdiavgiftskompensasjon:

Vi har avdekket svakheter i den løpende avstemming av merverdiavgiftskompensasjon. Ved årets slutt er det også avdekket at fordring på gode mva. er bokført på gjeldskonto i stedet for fordringskonto. Balanseført beløp tilsvarer til gode for termin 4, 5 og 6. Total feilklassifisering MNOK 21,8.

Vi registrerer at kommunen er i besittelse av de nødvendige verktøy for avstemming, men at disse ikke benyttes.

Manglende terminvis avstemming øker risiko for feil vedrørende bokføring og innberetning av merverdiavgiftskompensasjon.

3. Lønn og offentlige avgifter:

Vi har avdekket svakheter i den løpende avstemming av offentlige avgifter (skattetrekk og arbeidsgiveravgift). Forholdet ble kommunisert muntlig til økonomiledelsen per interimrevisjon, forholdet var likevel ikke rettet opp per årsslutt.

Manglende terminvis avstemming øker risiko for feil vedrørende bokføring og innberetning av offentlige avgifter. Per 31.12.13 er det også avdekket at kommunen enda ikke har innfridd hele kravet for arbeidsgiveravgift termin 6 i 2012, MNOK 2,9.

Videre ble det per årsslutt observert at selskapet ikke har utarbeidet totalavstemming av lønn. Vi anbefaler at kommunen fyller ut kontrolloppstilling slik at kommunen selv påser korrekt behandling og samtidig utarbeider etterprøvbare dokumentasjon.

4. *Anleggsmidler*

Under revisjonen ble det avdekket svakheter i forbindelse med avstemmingsrutiner mellom anleggsmodul og de balanseførte verdier. I følge økonomiledelsen er avstemming utført, det er imidlertid ikke tatt vare på skriftlig dokumentasjon. Vi anbefaler at rutine for arkivering opprettes.

Avdrag på lån

Vi har observert at kommunen beregner minimumsavdrag ut fra en justert forenklet formel. I henhold til den anbefalte formelen skal det ved beregning av avdrag for 2013 benyttes balansetall per 01.01.13. Kommunen har benyttet tall per 31.12.13 justert for ubrukte lånemidler. Våre kontroller viser at det uansett er betalt tilstrekkelig minimumsavdrag. Vi anbefaler allikevel at kommunen innretter seg etter den anbefalte beregningsmåte.

For 2013 er det betalt ca. MNOK 4 mer i avdrag enn det som var budsjettet. Kommunen har valgt å føre dette avviket som fordring i balansen, og har dermed redusert sin utgift med samme beløp. Vi kan ikke se at denne behandlingen er i tråd med KRS 3 punkt 3.2 nr. 2:

"Avdrag på kommunale innlån skal etter anordningsprinsippet utgiftsføres på transaksjonstidspunktet, dvs. på det tidspunkt kommunens gjeldsforpliktelse overfor kreditor faktisk reduseres. Utgiftsført avdrag må likevel minst tilsvare minimumsavdrag etter kommuneloven § 50 nr. 7 a)..."

Denne feilen medfører at kommunens driftsregnskap går fra å vise et merforbruk på ca TNOK 900 til et mindreforbruk på TNOK 3 140. Vi har etter en totalvurdering valgt å ikke innta et forbehold i vår revisjonsberetning, men anbefaler at anordningsprinsippet for fremtiden følges.

Vi har også sett områder hvor kommunen bør vurdere å endre sine rutiner. Disse forholdene er oppsummert nedenfor.

Regulering av budsjett

Kommunen plikter å utarbeide årsbudsjett. Budsjettet skal være realistisk jf. kommuneloven § 46. I henhold til kommuneloven § 47 og forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) § 11 er kommunen pliktig å foreta endringer i budsjett ved behov. Dette

innebærer krav til løpende rapportering gjennom året, gjennomføring av budsjettendringer og rebudsjettering.

Gjennomgang av kommunens rutiner for regulering av budsjett har avdekket svakheter. På noen områder er det til dels store avvik mellom regnskapstall for 2013 og regulert budsjett. Vi anbefaler at kommunen etablerer rutiner som sikrer tilstrekkelig ajourhold av budsjettet, slik at dette i størst mulig grad gjenspeiler realitetene og samsvarer med regnskapet.

Samordnet økonomireglement

Ved fjorårets revisjon ble det anbefalt utarbeidet samordnet økonomireglement. Vi har gjennom samtaler med kommunens økonomiledelse fått beskjed om at slikt økonomireglement er under planlegging. Vi anbefaler at denne prosessen fullføres så raskt som mulig.

Klassifisering av balanseposter

Gjennom vår revisjon har vi avdekket flere tilfeller av feilklassifisering av balanseposter (gjeld balanseført som fordring og motsatt). I hovedsak gjelder dette premieavvik knyttet til pensjon og merverdiavgiftskompensasjon (som nevnt ovenfor). Feilklassifisering av disse to postene gir totalt sett en balansesum som er MNOK 47,4 lavere enn det som er reelt. Vi anbefaler at kommunen gjennomgår balansen i sin helhet og utfører de nødvendige reklassifiseringer.

Ledelsens oppfølging/kontroll

Vi har observert at flere av de forhold som ble påpekt som svakheter i fjor fortsatt ikke er rettet opp (for eksempel avstemminger). Det er vår mening at økonomiledelsen i kommunen bør ta et større ansvar og utarbeide rutiner for oppfølging og kontroll som sikrer tilfredsstillende dokumentasjon til enhver tid.

Vi takker for samarbeidet med administrasjonen i kommunen.

Kommunen plikter etter bokføringsloven § 13 å oppbevare de nummererte brevene fra revisor på linje med annet regnskapsmateriale.

Om det er spørsmål eller kommentarer til forholdene vi tar opp ber vi om å bli kontaktet.

Tysvær kommune

Brev nr. 2

Med vennlig hilsen

KPMG AS

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Roald Stakland', written over the printed name.

Roald Stakland

Partner

Statsautorisert revisor

Økonomi samla for kommunen

Tysvær Kommune får eit netto driftsresultat på 17,6 mill kroner (16,3 mill. kroner i 2012) mot opprinneleg budsjettert 12,5 mill. kroner. I vedtaket disponeres resultatet til investeringar i 2013 og til fond for seinare disponering til eigenkapital investeringar. Avviket positivt i forhold til opprinneleg vedtatt budsjett er på 5,1 mill. kroner. Månads- og tertialrapporteringen gjennom året viste aukande svakare driftsresultat enn det som var budsjettert ved kommunestyret sitt vedtak. Siste prognose for sluttresultat for året var på 12 mill. kroner. Rekneskapsresultatet vart 17,6 mill. kroner.

Med bakgrunn i hovudtabellen nedanfor blir sentrale deler av regnskapet for 2013 kommentert.

Hovudtabell med resultatvurderingar drift

I tabellen nedanfor er rekneskap 2013 lagt inn i tabellen, saman med rekneskap 2012, opprinneleg vedtatt budsjett 2013, justert budsjett 2013. I tillegg er vedteken økonomiplan 2014 – 2017 lagt inn i tabellen.

Tall i millioner	Rekneskap	Budsjett	Budsj endr.	Regn	Budsj.	Økonomiplan			
	2012	2013	2013	2013	2014	2015	2016	2017	
Inntektsskatt	227,4	237,7	239,2	239,8	248,2	248,2	248,2	248,2	
Rammetilskott inntektsutj.	8,7	9,6	9,6	10,2	11,8	11,8	11,8	11,8	
Rammetilskott - Innbyggertilskudd	218,1	225,6	225,6	225,6	241,8	243,3	243,3	243,3	
Realvekst skatt og rammetilskudd						9,0	18,0	27,0	
Rammetilskott- utgiftsutjamning	24,8	22,6	22,6	22,7	24,7	24,4	24,4	24,7	
Skjønn	5,5	6,2	6,2	6,2	7,2	7,2	7,2	7,2	
Samla inntektssystemet	484,5	501,7	503,2	504,5	533,7	543,9	552,9	562,2	
Skjønn fra fylkesmann (skule)	2,0	0,8	2,2	2,5	2,2	2,2	2,2	2,2	
Eigedomsskatt	130,5	134,2	137,2	136,3	140,0	140,0	155,0	155,0	
Skatt og rammetilskott	617,0	636,7	642,6	643,3	675,9	686,1	710,1	719,4	
Resultatområda:									
Driftsutgifter - før nye driftstiltak	-799,7	-773,2	-829,3	-835,2	-784,4	-784,1	-784,1	-784,1	
Driftsinntekter - før nye driftstiltak	207,6	156,8	210,7	217,8	158,0	161,0	162,0	166,0	
Netto budsjetttrammer resultatområda	-592,1	-616,4	-618,6	-617,4	-626,4	-623,1	-622,1	-618,1	
Her av samlet drift fordelt:									
Rådmannen med stab									
Driftsutgifter	-66,0	-58,2	-64,3	-64,4	-58,0	-58,0	-58,0	-58,0	
Driftsinntekter	8,1	3,2	9,3	9,9	3,2	3,2	3,2	3,2	
	-57,9	-55,0	-55,0	-54,5	-54,8	-54,8	-54,8	-54,8	
Fellesutgifter									
Driftsutgifter	-35,7	-40,8	-36,9	-36,7	-52,5	-52,5	-52,5	-52,5	
Driftsinntekter	1,5	0	0	0	0	0	0	0	
	-34,2	-40,8	-36,9	-36,7	-52,5	-52,5	-52,5	-52,5	
Skule									
Driftsutgifter	-183,1	-167,3	-182,4	-183,1	-165,9	-165,9	-165,9	-165,9	
Driftsinntekter	23,3	15,6	27,3	27,7	15,4	15,4	15,4	15,4	
	-159,8	-151,7	-155,1	-155,4	-151	-151	-151	-151	
Aktivitet og omsorg									
Driftsutgifter	-157,4	-149,2	-160,3	-161,0	-152,6	-152,6	-152,6	-152,6	
Driftsinntekter	41,9	32,6	43,0	43,6	33,7	33,7	33,7	33,7	

	-115,5	-116,6	-117,3	-117,4	-119	-119	-119	-119
Helse og førebygging								
Driftsutgifter	-127,3	-120,6	-134,5	-132,2	-120,3	-120,3	-120,3	-120,3
Driftsinntekter	40,1	23,4	36,9	38,9	24,1	24,1	24,1	24,1
	-87,2	-97,2	-97,6	-93,3	-96,2	-96,2	-96,2	-96,2
Kultur								
Driftsutgifter	-31,7	-27,7	-29,7	-30,2	-27,8	-27,5	-27,5	-27,5
Driftsinntekter	11,0	7,4	9,3	9,8	7,4	7,4	7,4	7,4
	-20,7	-20,3	-20,4	-20,4	-20,4	-20,1	-20,1	-20,1
Teknisk								
Driftsutgifter	-64,3	-80,1	-83,4	-87,4	-80,2	-80,2	-80,2	-80,2
Driftsinntekter	21,4	20,9	23,6	23,7	21,2	21,2	21,2	21,2
	-42,9	-59,2	-59,8	-63,7	-59	-59	-59	-59
VAR								
Driftsutgifter	-29,8	-29,3	-29,5	-30,9	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0
Driftsinntekter	38,1	38,9	38,9	41,0	37,0	40,0	41,0	45,0
Barnehage								
Driftsutgifter	-97,4	-92,5	-100,8	-101,6	-95,3	-95,3	-95,3	-95,3
Driftsinntekter	22,2	14,8	22,4	23,2	16,0	16,0	16,0	16,0
	-75,2	-77,7	-78,4	-78,4	-79,3	-79,3	-79,3	-79,3
Kyrkja								
Driftsutgifter	-7,0	-7,5	-7,5	-7,7	-8,8	-8,8	-8,8	-8,8
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0	0	0
	-7,0	-7,5	-7,5	-7,7	-8,8	-8,8	-8,8	-8,8
Netto budsjettammer resultatområda	-592,1	-616,4	-618,6	-617,4	-626,4	-623,1	-622,1	-618,1
Momskompensasjon drift	15,0	15,0	15,0	15,8	15,5	15,5	15,5	15,5
Netto driftsrammer inkl. komp. moms	-577,1	-601,4	-603,6	-601,6	-610,9	-607,6	-606,6	-602,6
Nye driftstiltak 2014 - 2017					-12,7	-12,7	-12,7	-12,7
Realvekst 2014 - 2017 kompensert drift					-5,4	-10,8	-16,2	-21,6
Innsparing tillegg fra budsj. 2014						8,6	17,7	25,7
Nye driftstiltak 2015 - 2017						-7,0	-14,0	-21,0
Netto rammer etter endring drift	-577,1	-601,4	-603,6	-601,6	-629,0	-622,5	-617,8	-611,2
Brutto driftsresultat	39,9	35,3	39,0	41,7	46,9	56,6	78,3	87,2
Kapitalutgifter/kapitalinntekter:								
Renteinntekter innskott/plassering	7,6	4,5	4,5	5,2	5,0	5,0	5,0	5,0
Aksjeutbytte/renter Haugal. Kraft	11,0	15,0	11,8	11,8	11,7	11,7	11,7	11,7
Kompensasjonsinntekter lån:	9,1	9,7	9,7	9,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Sum renteinntekter og kompensasjon	27,7	29,2	26,0	26,5	25,2	25,2	25,2	25,2
Renteutg. opptatte lån t.o.m. 2013	-24,8	-25,0	-25,0	-23,9	-24,0	-26,0	-28,0	-30,0
Renteutgifter nye lån 2014 - 2017					-1,0	-2,5	-4,5	-5,5
Samla renteutgifter	-24,8	-25,0	-25,0	-23,9	-25,0	-28,5	-32,5	-35,5
Avdrag opptatte lån t.o.m. 2013	-26,5	-27,0	-27,0	-26,8	-27,0	-28,0	-29,0	-30,0
Avdrag nye lån 2014 - 2017						-0,5	-2,0	-3,0
Samla avdrag	-26,5	-27,0	-27,0	-26,8	-27,0	-28,5	-31,0	-33,0
Netto kapitalutgifter	-23,6	-22,8	-26,0	-24,2	-26,8	-31,8	-38,3	-43,3

Netto driftsresultat	16,3	12,5	13,0	17,5	20,1	24,8	40,0	43,9
Bruk av driftsresultat:								
Momskompensasjon investering	5,4			19,8				
Avsett investeringar momskomp.	-5,4			-20,0				
Bruk overskudd	5,5							
Avsatt overskudd til fond	-5,5							
Avsett drift/investering								
Avsett fond								
Avsett inv. og utv.fond		-11,8	-11,8	-13,9	0	0	-9,6	-11,7
Avsett realvekst fond					-2,8	-5,6	-8,4	-11,2
Avsett investeringar frå drift	-4,4	-0,7	-0,7	-0,4	-17,3	-19,2	-22,0	-21,0
Samla bruk av resultat	-4,4	-12,5	-12,5	-14,5	-20,1	-24,8	-40	-43,9
Overskudd	11,9	0	0,5	3,0	0	0	0	0

31

Skatt og rammetilskott

Inntektssystemet

Inntektssystemet består av skatteinntekter og inntektsutjamning, innbyggjartilskott og utgiftsutjamning og skjønnsmidler. Samla kjem 504,5 mill. kroner frå inntektssystemet mot opprinneleg budsjettert 501,7 mill. kroner; ein auke på 2,7 mill. kroner. Årsaken til meirinntekter er i hovudsak at skatteinntektene på landsbasis er blitt litt høgare enn det regjeringa la til grunn i statsbudsjett/kommuneproposisjon, samt at det blei justert for folketall pr. 1/1-2013.

Skatteinntektene var i 2013 på 91,4 % av landsgjennomsnittet, som er ein nedgang frå 91,9 % for 2012. Berre 5 kommunar i Rogaland ligg lavare enn Tysvær i forhold til landsgjennomsnittet (Karmøy 89,4 %, Kvitsøy, Bokn, Lund og Sokndal). Vindafjord har til dømes 117,4 % av landsgjennomsnittet i 2013. Aukande skatteinntekter over 90 % av landsgjennomsnittet beheld kommunen ein større andel av (40 % er kommunen sin del). Gjennom året såg det ut til at skatteinntektene ville bli større enn resultatet blei; dei siste 2 månadane blei imidlertid svake på landsbasis. Det slår ut i vår skatteinnngang.

Innbyggjartilskotet blei fastsett ved vedtak av statsbudsjettet for 2013, og er på 21 768 kroner pr. innbyggjar registrert 1/7-2012. I tillegg får Tysvær utfrå ein del faste kriterier, hovudsakleg befolkningssamansetjing, utgiftsutjamning fordi vi har eit utgiftsbehov som er på 4,3 % over landsgjennomsnittet. I utgiftsutjamninga ligg også eit ekstratilskott Tysvær får til samhandlingsreformen på 925 000 kroner på grunn av at vi har i utgangspunktet høg bruk av sykehustjenester. Dette tilskotet får vi i 2012, 2013 og 2014, og det fell vekk etter det.

Kommunen får skjønnstilskott fastsett kvart år ved statsbudsjettet utfrå spesielle behov. Dei siste åra har vi fått skjønnstilskott på grunn av høge utgifter ressurskrevjande brukarar . I 2013 er det på 6,2 mill. kroner. I tillegg har vi mottatt 2,2 mill. kroner som skjønn til språkdelingsklassar, og 300 000 til spesielle formål etter søknad (Haugalandsløftet). Til språkdeling fekk vi 1,4 mill. kroner utover det som var budsjettert. Denne summen er

overført resultatområde skule til dekning av meirutgifter oppretting språkdelingsklassar. Summen på 300 000 kroner er overført Haugalandsløftet.

Eigedomsskatt

Eigedomsskatt har auka frå 130,5 mill. kroner i regnskap for 2012 til 136,3 mill. kroner i regnskap for 2013, ein auke på 5,8 mill. kroner (tilsvarande auke frå 2011 til 2012 var på 4,6 mill. kroner. Vekst i eigedomsskatt utover realvekst skal i utgangspunktet setjast av til investeringar. For 2013 ligg meirinntektene utover realvekst på 2 mill. kroner. I høve til opprinneleg budsjett er eigedomsskatteinntektene 2,2 mill. kroner høgare. Takseringa av KEP 2010 er slutført i 2013. Gassco påklaga takst fastsett for 2012 til klagenemnda, denne klagen blei trekt. Naturkraft har også trekt sin klage på takst. Dette var vikege inntektsavklaringar, fram til kommunen skal gjennomføra omtaksering i 2016.

Oppsummert inntektssystemet og eigedomsskatt

	Budsjett vedtak	Rekneskap	Avvik vedtak
Inntektsskatt og inntektsutjamning	247,3	250,0	+ 2,7
Innbyggjartilskot og utgiftsutjamning	248,2	248,3	+0,1
Skjønsmidler	7,0	8,7	+ 1,7
Inntektssystemet samla	502,5	507,0	+ 4,5
Eigedomsskatt	134,2	136,3	+ 2,1
Samla inntektsskatt, rammetilskott og eigedomsskatt	636,7	643,3	6,6

Meirinntekter på skatt blir ikkje vidareført inn i eit nytt budsjettår.

Resultatområda

Samla driftsutgifter for Tysvær utgjer 835,2 mill. kroner, medan driftsinntekter på resultatområda er 217,8 mill. kroner. Netto samla driftsutgifter er 617,3 mill. kroner. Tilsvarende i 2012 var 592,1 mill. kroner. Auken er på 25,2 mill. kroner, prosentvis auke på 4,2 %. Samanlikning av eit år med eit anna kan vera litt krevjande, i og med at det vil liggja oppgåveendringar frå eit år til eit anna. I 2013 er det imidlertid ikkje større oppgåveendringar (jfr. 2012 då samhandlingsreforma blei innført). Utgiftsveksten frå 2012 til 2013 ligg ikkje vesentleg over forventet løns- og prisvekst. Bakom tala (dette framgår av hovudetabellen ved samanlikning budsjett og rekneskap) ligg det store avvik isolert på utgiftssida, og store avvik frå inntektssida på det som var budsjettert. Gjennomgang av desse vil krevja utdjupande analyse, som ikkje er gjennomført når denne kommentar skrives. Det er viktig at meirutgifter og meirinntekter vi får i 2013, blir vurdert opp mot reell budsjettering for inneverande budsjettår 2014, og som grunnlag for endringar for budsjettarbeidet for 2015. I tabellen er det einskilde område sett opp med rekneskapstal i høve til opprinneleg og justert budsjett. Oppsummert på netto driftsutgifter får vi desse tala:

Tal i mill. kroner

Resultatområda	Budsjett (justert)	Rekneskap	Avvik justert budsjett
Rådmannen sin stab	55,0	54,5	+ 0,5
Fellesutgifter	36,9	36,7	0,3
Skule	155,1	155,4	- 0,3
Aktivitet og omsorg	117,3	117,4	- 0,1
Helse og førebygging	97,6	93,3	+ 4,3
Kultur	20,4	20,4	+ 0
Teknisk ekskl. VAR	59,8	63,7	-3,9
VAR-området	- 9,4	- 10,1	0,7
Barnehage	78,4	78,4	0
Kyrkja	7,5	7,7	- 0,2
Samla netto driftsutgifter	618,6	617,4	1,2
Momskompensasjon drift	- 15,0	- 15,8	+ 0,8
Samla	603,6	601,6	+ 2,0

Resultatområda viser samla balanse i høve til opprinneleg budsjett. Inklusiv er det inntektsført 1,4 mill. kroner til skule frå skjønnsmidler, og 300 000 kroner til Haugalandsløftet (rådmannens stab). Når dette blir gjort er samla overskott på resultatområda på 2 mill. kroner. Alle lønsreguleringar blir budsjettert på fellesutgifter og seinare fordelt ut mot resultatområda. Som det går fram av tabellen er det stort avvik mellom opprinneleg budsjett og justert budsjett for fellesutgifter. I tillegg blir det løpande justert for inntekter direkte knyta opp mot utgifter for det einskilde resultatområdet. Det vil av den grunn bli store avvik når vi ser berre på driftsutgifter og berre på driftsinntekter på det einskilde resultatområde. I den løpande rapporteringa til kommunestyret, siste gang i tertialrapport pr. utgangen av august, er det skissert eit minusresultat frå resultatområda på rundt 4 mill. kroner for 2013. Det er teknisk som er resultatområdet som gjennom året meldte om utfordringar i å nå budsjettmålet. Sluttresultatet blei likevel samla positivt, trass i at resultatområdet teknisk fekk eit minusresultat på 3,9 mill. kroner. Det er her viktige å ta med seg at det i budsjetttrammene til resultatområda ligg eit innspareingsmål på 10 mill. kroner; og i tillegg 1,5 mill. kroner vedtatt som ekstra innsparing på stabsområdene. For resultatområda vises det til kommentarane gitt i deira årsmeldingar. I denne delen av årsmeldinga vil det bli kort fokusert på hovudpunkt med utgangspunkt i større avvik, og med kommentarer rundt spesielle forhold.

Stabsområdene inklusiv fellesutgifter kjem samla ut med overskott på 650 000 kroner. Her ligg da ekstra sparing inne med 1,5 mill. kroner pluss ordinær innsparing på 700 000 kroner, samla 2,2 mill. kroner. Det er mindreutgifter på It som i hovudsak bidrar til reduserte utgifter, men også økonomikontoret og personalkontoret bidrar positivt ved at det er vakanse i stillingar. Det ligg ikkje inne permanente tiltak for å nå ekstra innspareingsmål. Dette må i hovudsak nåast ved reduksjon av stillingar. Under fellesutgiftene ligg posten til

regulering av lønsoppgjeret samt pensjonsoppgjeret. Lav lønsvekst gjorde at avsette midler dekket utgiftene. På samhandlingsreformen som blei ein utfordring i 2012 ved vesentleg større utgifter enn vi fekk i rammetilskotet, er utviklinga positiv i 2013, området gjev eit overskott på 550 000 kroner.

Barnehage kjem ut med eit resultat i balanse, men det er etter at området er finansiert med 1,6 mill. kroner frå fond som området har hatt. Det var budsjettet med 1 mill. kroner frå fond. Ordinær drift av de kommunale barnehagene går med overskott. Årsaken til utgiftsvekst er større overføringar til private barnehagar, og større utgifter til dekning av våre barn i barnehager i andre kommunar. Samla utgjør desse to postane kr. 1 800 000. Ved disponering av overskott for 2013, må det vurderast avsetjing til dekning av mulege meirutgifter for 2014 på dei same postane. Resultatområde barnehage hadde ikkje nye innsparingskrav i 2013.

Skule kjem ut med eit lite underskott på 250 000 kroner. Det blei tilført 1,4 mill. kroner til skulebudsjettet, ved at vi fekk tilsvarende meir som skjønnsmidler til dekning av språkdeltakingsklassar. Resultatområde skule låg inne med eit samla nytt innsparingskrav i 2013 på 7 mill. kroner. Tiltak for å nå det målet blei gjort allereie hausten 2012, med nytt skuleår 2012/2013. Kostra 2013 publisert 17. mars viser at utgifter til skule i forhold til landet er på vei ned.

Aktivitet og omsorg kjem ut i balanse (eit underskott på 150 000 kroner). Resultatet kjem etter at det var lagt til grunn 3,5 mill. kroner som innsparing på området i budsjettet. 5 mill. kroner var samla innsparingsmål for omsorgstenestene, der det blei gjort ein førebels fordeling med 1,5 mill. kroner på helse og førebygging og 3,5 mill. kroner på aktivitet og omsorg. Samla fordeling av innsparing på områdene må sjåast i lys av den gjennomgangen som er gjort på innsparing på tenestene.

Helse og førebygging kjem ut med eit overskott på 4,3 mill. kroner. Overskottet er større enn det som er lagt til grunn i tertialrapporteringen gjennom året, der var prognosen eit mindre overskott. Resultatet er etter at det er lagt inn 1,5 mill. kroner som innsparing på området. Årsak til det positive resultatet, som er gledeleg, ligg m.a. meirinntekter ressurskrevjande brukarar. Ressurskrevjande brukarar fekk ei meirinntekt på kr 2,5 mill. Barnevern hadde underforbruk gjennom heile året på kr 2,8 mill. Samtidig har barnevernet store fristbrudd i undersøkelsesplikt i innmeldte saker. For 2014 har barnevernet kommet opp til forventa nivå igjen. Flyktning fekk tilført 1,3 millionar til dekning innan for resultatområdet, og dette medførte at det varsla underskotet på sosialutbetalingane vart dekket.

Kultur kjem ut i balanse. Billetinntekter Tysværtunet bidrar positivt, medan vedlikehald Tysværtunet er ei utfordring. Resultatområdet kultur fekk eit innsparingsmål på 300 000 kroner i 2013, dette er nådd.

Teknisk kjem ut med eit underskott på 3,9 mill. kroner. I budsjettet blei det lagt til grunn eit innsparingsmål på 1,5 mill. kroner på resultatområdet. Dette er da inklusiv i negativt resultat på 3,8 mill. kroner. Resultatet er litt betre enn det som er kommunisert i tertialrapportane.

VAR-området har ei meirinntekt på 700 000 kroner. Inntekten blir å sjå opp mot renteutgiftene og avskrivningsutgiftene som er ein konsekvens av investeringar på området. Ved årsskiftet er det 2,6 mill. kroner på sjølvkostfond kloakk og 9,2 mill. kroner på sjølvkostfond vatn. Dette betyr at vi har tatt inn betaling frå innbyggjarane meir enn det

området hittil har kosta, men fonda skal dei neste åra gå med til stor utbygging av vatn- og kloakkanlegg . Avgiftsauken årleg blir med det jamnare.

Inntekstposten momskompensasjon drift er 0,8 mill. kroner høgare enn budsjettert. Dette er kompensasjon for kjøp av varer og tenester som blir utgiftsført på resultatområdene.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er kommunens resultat før dekning av renter og avdrag, og før avsetjingar til budsjetterte føremål. I høve til resultater som framkommer i Kostra avviker vi her i denne oppstillinga, ved at det i Kostra er tatt med momskompensasjon investeringar (utgjer 19,7 mill. kroner i 2013) som inntekt, medan vi vel å ta den ut og direkte føra over til investeringar. Vi meiner det gjev eit meir reelt bilete av driften. 2013 er siste året det er behov for å gjera korrigeringar inn mot føring av momskompensasjon investeringar; frå 2014 skal all momskompensasjon førast investeringsrekneskapen. I tillegg har vi med som del av brutto driftsresultat bidrag frå fond og avsetjingar til fond, som er gjort innanfor resultatområda. Brutto driftsresultat for kommunen er da på 41,7 mill. kroner mot opprinneleg budsjettert 35,3 mill. kroner, ei meirinntekt på 6,4 mill. kroner.

Kapitalutgifter og kapitalinntekter

Samla for dette området er det opprinneleg budsjettert med netto utgifter på 22,8 mill. kroner, mens resultatet blir netto utgifter på 24,2 mill. kroner, eit svakare resultat i høve til budsjett på 1,4 mill. kroner. Årsak til svakare resultat er at vi budsjetterte med høgare utbytte og renter frå Haugaland Kraft. På renteinntektssida syner resultatet ein meirinntekt på 0,7 mill. kroner. Her har vi budsjettert forsiktig i forhold til rentenivå, og vi har også hatt sterk likviditet i året som har gitt positivt driftsbidrag. Slik vår bankavtale er, svarar det seg for kommunen å ta opp budsjetterte lån tidleg i året. Budsjettert låneopptak for året blir med det tatt opp i januar. Sterk likviditet ved starten av året, er endra til svakare likviditet mot slutten, og da inn i nytt regnskapsår. Plasseringane i obligasjonsmarknaden og i pengemarknadsfond, gav mindre avkastning i 2013 enn i 2012 (1 350 000 kroner mot 2 mill. kroner i 2012). Plasseringen gjev likevel høgare avkastning enn det vi ville fått ved å ha midlene plassert i bank. Ved årsskiftet var det plassert samla 42,2 mill. kroner i obligasjonar og fond; herav 40,3 mill. kroner i bankobligasjonar.

Renteutgiftene er 1,1 mill. kroner under budsjett. I økonomiplanen er det tatt høgde for vesentleg høgare rente framover i tid, men med dei prognoser som nå er gitt for renteutvikling framover i dei neste 4 åra, ligg vi i budsjett og økonomiplan godt over dette nivå i økonomiplanperioden. Kompensasjonsinntektene for lån gjeve til ulike føremål er på 9,5 mill. kroner, mot budsjettert 9,7 mill. kroner i opprinneleg budsjettvedtak.

Kompensasjonsinntektene er i 2013 litt høgare enn det som er sett opp som forventa inntekt dei neste åra. I desse inntekter ligg rente- og avdragskompensasjon frå Staten til investeringar i skulebygg, institusjonar og omsorgsbustadar , i tillegg kjem inntekter frå startlån, leigeinntekter Meny-bygget og frå inntektsføring frå Tysvær Arena Drift. På den siste budsjettposten var det opprinneleg budsjettert med 800 000 kroner; i kommunestyresak blei det endra til 300 000 kroner. Det er i tillegg avskrive fordring mot Tysvær Arena Drift på 930 000 kroner i samsvar med vedtak i kommunestyret. Denne er førebels finansiert med bruk av disposisjonsfond. I tillegg er utlån til Tysvær Arena Drift

A/S omgjort til aksjekapital. Samla er vår aksjekapital i Tysvær Arena Drift på 2 495 000 kroner.

Kompensasjon for dekning av renter og avdrag på VAR-området gjenspeglar seg i den budsjetterte og regnskapsførte meirinntekt som ligg i VAR-området ovenfor i tabellen over resultatområda sine resultater. Dette er da ikkje del av kompensasjonsinntektene som er tatt med her. Frå Haugaland Kraft blei det budsjettert med 15 mill. kroner i form av utbytte og renter på ansvarleg lån. Dette blei gjort med bakgrunn i at gjeldande avtale med Haugaland om utbytte er gått ut, og skulle reforhandlast. Vi har i april 2013 fått melding om at utbytte/renter blir rekna med utgangspunkt i 120 mill. kroner samla renter og utbytte frå kraftselskapet. Vår andel på 9,8 % blir med det kr. 11 760 000. I høve til budsjett er det ei mindreinntekt på 3 240 000 kroner. Avdrag er i samsvar med budsjett; 26,8 mill. kroner mot budsjett 27 mill. kroner. Det er betalt inn 4 mill. kroner utover budsjett, denne summen er sett av til utgiftsføring i 2014. Utfra ei samla lånegjeld på 770,9 mill. kroner, betaler vi 3,5 % årleg i avdrag. Dette er samsvar med den plan som er lagt for nedbetaling av vår lånegjeld.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er bildet på kommunens reelle økonomiske handlefridom. Denne bør vera minimum 3 % av kommunens samla driftsinntekter inklusiv renter (samla driftsinntekter er 850 mill. kroner). Tysvær har med eit netto driftsresultat (som da ikkje har med seg momskompensasjon for investeringar) på 17,5 mill. kroner rundt 2,1 % av driftsinntektene som netto driftsresultat (4,6 % om momskompensasjon investeringar er med jfr. tal frå Kostra 2013).

Tabellen nedanfor syner hovudtala frå den store tabellen, med eit samla positivt resultat for kommunen i høve til budsjett på 5,1 mill. kroner.

	Budsjett (vedtak)	Rekneskap	Avvik vedtak/regnskap
Inntektssystemet inkl. skjønnsmidler	502,5	507,0	4,5
Eigedomsskatt	134,2	136,3	2,1
Resultatområda inkl. momskomp. drift	- 601,4	- 601,6	0,2
Brutto driftsresultat	35,3	41,7	6,4
Kapitalutgifter - netto	-22,8	-24,2	-1,4
Netto driftsresultat	12,5	17,5	5,0

Bruk av driftsresultatet

Momskompensasjon investeringar

Momskompensasjon investeringar er ein konsekvens av varierende investeringstakt: 13,4 mill. kroner i 2010, 8,0 mill. kroner i 2011, 5,4 mill. kroner i 2012. Årets kompensasjon er på 19,8 mill. kroner. Tilsvarande sum er overført investeringsregnskapet til dekning av momsutgiftene på investeringane. Vi har gjennomført mange investeringar i 2013, med tyngdepunkt inn mot veganlegg (Garhaug/Søvik) og barnehagane. Vatn- og kloakkanlegg

er ikkje med i ordninga med momskompensasjon, her er det ordinær momsrefusjon. I 2014 vil ikkje kompensasjonen bli ført i driftsregnskapet.

Disponering av overskott 2012

Kommunestyret gjorde vedtak om at overskottet på 11,9 mill. kroner for 2012, skulle disponerast med 11,3 mill. kroner avsett til generelt disposisjonsfond og 0,6 mill. kroner til utgifter til dekning av utgifter på barnehage (barn i andre kommunar).

Overføring til investeringar

Det er brukt 400 000 kroner til investeringar frå drift. Dette er i samsvar med budsjettvedtaket.

Overføring til fond

I samsvar med justert budsjettvedtak er det overført 13,9 mill. kroner til fond for seinare bruk på investeringar.

Overskott

Overskottet, etter avsetjing av driftsmidler til investeringsfond i samsvar med budsjett, og overføring av momskompensasjon, er på 3,1 mill. kroner. Budsjetterte overføringar til ikkje-gjennomførte prosjekter blir å ta opp i samband med kommunestyret sitt vedtak på godkjenning av rekneskap og disponering av resultat. Ved framlegg av rekneskap vil det vera rådmannen si tilråding at dette overskottet i hovudsak blir sett av til vedtatte investeringar , og som oppbygging på investerings- og utviklingsfondet i samsvar med kommunestyret sitt vedtak for budsjett 2013. Men det kan vera trong for å gjera vurderingar også inn mot resultatområda si drift.

Investeringar og utlån

Det er samla gjort investeringar på 144 mill. kroner i 2013 (85 mill. kroner i 2012, 144 mill. kroner i 2011 og 129 mill. kroner i 2010). Dette er svært høgt. Summen er langt over investeringsbudsjettet for året, men har samband med at det er gjennomført investeringar i 2013, der budsjettmidlene er vedtatt i tidlegare år. Tyngden av investeringane er innanfor VAR-området.

Utdjupande kommentarar og detaljar om dei einskilde investeringsprosjekta går fram av det framlagde rekneskap og kommentarar frå resultatområde.

Det har vore høg aktivitet på utlånsiden gjennom startlån i 2013. Samla er det lånt ut 13,1 mill. kroner , og etterspurnaden har vore større enn det. Kommunen søkte om å få eit tilleggslån frå Husbanken på 5 mill. kroner, men fekk avslag på dette. Samla er det lånt ut 34,8 mill. kroner i startlån ved årsskiftet.

Balanserekneskapet

Anleggsmidler

Kommunens anleggsmidler ved årsskiftet var 2,045 mrd. kr. mot 1,853 mrd. kr. ved regnskapet for 2012. Dette er ein auke på vel 10 %. Deler av auken skuldast auke i verdi av våre pensjonsmidler i KLP, desse utgjer 714 mill. kr ved årsskiftet. I anleggsmidlane ligg i hovudsak elles verdien av kommunens eigedomar herunder bygg. Samla er det bokført ein

verdi på 1,180 mrd. kr. Aksjekapital i ulike selskaper er på 43,9 mill. kroner, herav Haugaland Kraft på 19,6 mill. kroner, KLP på 13,1 mill. kroner og Aksdal Næringspark på 8 mill. kroner.

Omløpsmidler

Kommunens omløpsmidler ved årsskiftet er på 223,6 mill. kroner mot 284,3 mill. kroner i 2012. Dette er ein reduksjon på 27 %. Årsak til reduksjon er at våre bankinnskott er blitt redusert frå 146,6 mill. kroner til 78,7 mill. kroner. Dette henger saman med det høge investeringsnivået vi har hatt. Likviditeten i nytt regnskapsår kan med det bli utfordrande. Under omløpsmidler ligger også plasserte midler i bankobligasjoner på 42 mill. kroner, desse er svært likvide. Under omløpsmidler ligger også de kortsiktige fordringane på 97,7 mill. kroner.

Kortsiktig gjeld

Samla kortsiktig gjeld er på 86 mill. kroner, mot 110,5 mill. kroner i 2012. Tyngden av kortsiktig gjeld er gjeld til leverandører av varer og tenester.

Langsiktig gjeld

Kommunen si lånegjeld er ved årsskiftet på 770,7 mill. kroner (734,5 mill. kroner i 2012). Auka lånegjeld er på 36,2 mill. kroner. Auken har sin årsak i budsjetterte låneopptak til gjennomføring av vedtatte investeringar til vatn og kloakk. Lånegjelda blir målt i høve til samla driftsinntekter i kommunar – dette skal gjenspeglar vår evne til å betala avdrag og renter som konsekvens av lånegjelda. Ved årsskiftet er lånegjeld i % av samla driftsinntekter inklusiv renteinntekter (850 mill. kroner) på 90 % (86 % i 2012). Tala syner at vi er sterkt bundet opp på gjeldsiden. Den handlingsregelen som kommunestyret vedtok ved siste budsjetthandsaming – lånegjeldsdelen i % av samla driftsinntekter på det kommunen sjølv må dekkja skal vera stabilt – er det heilt sentralt for kommunen å oppnå i åra framover. Reell lånegjeld = det kommunen må dekkja inn med eigne midlar er ved årsskiftet på 438 mill. kroner (437 mill. kroner i 2012). Det inneber at 333 mill. kroner blir eller blir forutsatt heilt (både renter og avdrag) eller delvis (renter) dekkja av andre gjennom gebyrer vatn og kloakk (grunnlag 164 mill. kroner), skuleutbygging (58 mill. kroner), omsorgsutbygging (30 mill. kroner), Tysvær arena (10 mill. kroner), Meny-bygget (35 mill. kroner), kyrkjene (2 mill. kroner) og startlån (34 mill. kroner). Reell lånegjeld i % av samla driftsinntekter utgjør med det 51 % (51 % i 2012) ved årsskiftet. Vi har reelt same gjeldsnivå som ved førre årsskiftet. I berekningane har vi tatt med lån som kompenserte lån, sjølv om deler av lånemassen berre får dekkja renteutgiftene. Under langsiktig gjeld ligger også våre pensjonsforpliktelser i KLP. Dette er midler vi skylder tidlegare og nåværende ansatte i fremtidig pensjon. Dette utgjør 958 mill. kroner, og blir å sjå opp mot våre pensjonsmidler i KLP på 714 mill. kroner. Dette gjev årlege utslag på driftssiden på pensjonsutgiftene.

Eigenkapital

Samla eigenkapital er 453 mill. kroner. I eigenkapitalen ligger alle fondene til kommunen. Samla fond er på 119 mill. kroner mot 116 mill. kroner i 2012. Ubundne fond (kommunestyret kan gjera vedtak om bruk, eller endra føremål i høve til tidlegare vedtak),

utgjør 100 mill. kroner, av dette utgjør investerings- og utviklingsfondet 15 mill. kroner før årets overføring fra drift på 14 mill. kroner kan tilføres fondet.

Oppsummert økonomi 2013

Kommunen får et litt bedre resultat for 2013 enn for 2012, og det vesentlige er at det er bedre enn budsjett. Deler av årsaken til auke er at vi får mer eigedomsskatt enn budsjettet med. Dette er ei inntektskilde som vil endre seg sprangvis, og det er ei utfordring når driften bygger på disse inntekter, og da er avhengig av årleg vekst til dekning av utgiftsutviklingen. Lånegjeldsbildet er stabilt, der rundt 50 % blir dekket helt eller delvis av andre. Høye investeringer gjør at likviditeten kan bli presset i 2014. Kraftig reduksjon av bankinnskott i 2013.